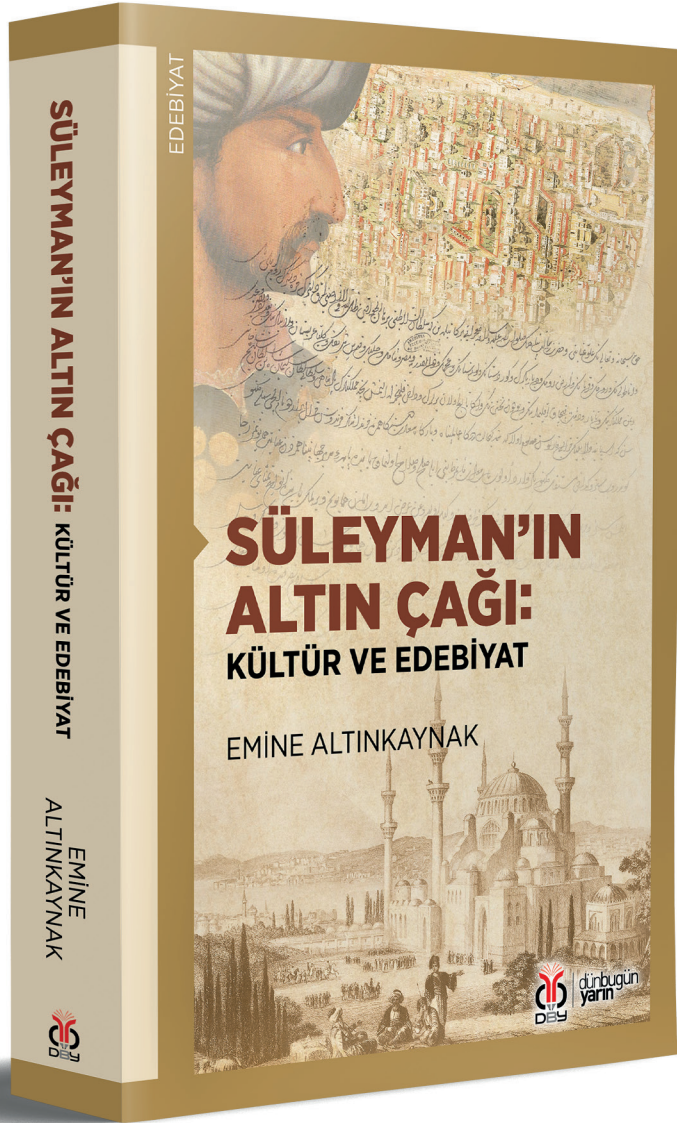

SÜLEYMAN'IN ALTIN ÇAĞI: KÜLTÜR VE EDEBİYAT

EMİNE ALTINKAYNAK

Bu PDF dokümanı, kitabın bir kısmını içermektedir.
DBY okurları için özel olarak oluşturulmuştur.

“dün”den öğrendikleriyle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

“dün”den öğrendikleriyle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

© 2024, DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI™

Tüm hakları saklıdır. Kaynak gösterilerek tanıtım amacıyla ve araştırma için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir şekilde kopya edilemez, elektronik ve mekanik yolla çoğaltılıp, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

DBY: 392

Edebiyat: 202

ISBN 978-625-6063-36-5

Sertifika No: 52315

Baskı Tarihi: İstanbul, 2024

Yazar: Emine Altınkaynak

Kitap Editörü: Ahmet Kartal

Dizi Editörü: Furkan Öztürk

Yayın Yönetmeni: İrfan Güngörür

Baskı Hazırlık: DBY Ajans

Baskı/Cilt:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Tic. A.Ş.

(Sertifika No: 46519)

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI / Library Cataloging-in-Publication Data (CIP)

Süleyman'ın Altın Çağı: Kültür ve Edebiyat

Yazar: Emine Altınkaynak (Dr.), Editör: Ahmet Kartal (Prof. Dr.)

İstanbul : DBY Yayınları, 2024.

350 s. ; 13,5 x 21,0 cm ___ (DBY Yayınları ; No. 392) ___ Dizin var.

ISBN 978-625-6063-36-5

1- Edebiyat 2- Kanunî Sultan Süleyman 3- Osmanlı 4- Türk Dünyası

Bu kitap, Haziran 2022 tarihinde Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyat Anabilim Dalı doktora programı kapsamında Prof. Dr. Ahmet Kartal danışmanlığında savunulan "Kanunî Sultan Süleyman Dönemi Kültür ve Edebiyat" adlı doktora tezinden üretilmiştir.

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI

Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4

Cağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul

www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

Tel.: +90 212 526 98 06

İçindekiler

Ön Söz.....	9
Kısaltmalar.....	12
Giriş.....	13

BİRİNCİ BÖLÜM

Kanunî Sultan Süleyman Dönemine Genel Bir Bakış	17
1. Kanunî Sultan Süleyman Döneminde Sosyal ve Siyasi Atmosfer.....	20
1.1. Askerî Alan	20
1.2. Denizcilik	25
1.2.1. Barbaros Hayreddin Paşa (1478-1546)	28
1.2.2. Turgut Reis (1485-1565).....	30
1.3. Hukuk	31
1.3.1. Nişancı Celâl-zâde Mustafa Çelebi (öl. 1567).....	34
1.3.2. Şeyhülislâm Kemâl Paşa-zâde (öl. 1534)	36
1.3.3. Ebussuûd Efendi (öl. 1574).....	37
2. Kanunî Sultan Süleyman'ın Hayatı.....	39
2.1. Kanunî Sultan Süleyman'ın Şehzâdeliği.....	39
2.2. Kanunî Sultan Süleyman'ın Padişahlığı.....	41
2.2.1. Canbirdi Gazâlî Ayaklanması.....	43
2.2.2. Belgrad'ın Fethi.....	44
2.2.3. Rodos'un Fethi	45

2.2.4. Mohaç Zaferi.....	47
2.2.5. Viyana Kuşatması	49
2.2.6. Bağdat Seferi.....	50
2.2.7. İtalya Seferi	51
2.2.8. Boğdan Seferi	52
2.2.9. Preveze Zaferi.....	53
2.2.10. Macar ve İran Sorunu	53
2.3. Kanunî Sultan Süleyman'ın Son Zamanları	55
2.4. Kanunî Sultan Süleyman'ın Ölümü	57
2.5. Kanunî Sultan Süleyman'ın Şahsiyeti.....	59
2.6. Kanunî Sultan Süleyman ve Nikris Hastalığı.....	63

İKİNCİ BÖLÜM

Kanunî Sultan Süleyman Döneminde İlim, Kültür ve Sanat..... 65

1. Kanunî Sultan Süleyman Döneminde İlim.....	65
1.1. İlköğretim.....	69
1.2. Medreseler	70
1.3. Müderrislerin Eğitimi ve Görevlendirilmesi.....	72
1.4. Enderun Mektebi	73
1.5. Gayri Müslimlerde İlmî Oluşumlar.....	74
1.1. Dönemin Önde Gelen Âlimleri.....	75
1.1.1. Yahyâ Efendi (1495-1571).....	75
1.1.2. Nişancı Celâl-zâde Mustafa Çelebi (öl. 1567).....	76
1.1.3. Kemâl Paşa-zâde (öl. 1534).....	78
1.1.4. Kınalızâde Ali Efendi (öl. 1571/72).....	79
1.1.5. Ebussuûd Efendi (öl. 1574).....	81
1.1.6. İmam Birgivi / Mehmed b. Pir Ali (1523-1573).....	82
1.2. Dinî İlimler	84
1.2.1. Fıkıh.....	84
1.2.2. Tefsir.....	85
1.2.3. Kelâm.....	88
1.2.4. Hadis.....	90
1.3. Sosyal İlimler	90
1.3.1. Coğrafya	90

1.4. Fen İlimleri	96
1.4.1. Matematik.....	96
1.4.2. Astronomi	97
1.4.3. Tıp.....	99
2. Kanunî Sultan Süleyman Dönemi Kültür ve Sanat Dünyası.....	100
2.1. Medeniyet, Kültür ve Sanat	100
2.2. Avrupalı Bakışıyla Kanunî Sultan Süleyman Dönemi.....	103
2.3. Mimari.....	105
2.3.1. Mimar Sinan (öl. 1588).....	109
2.4. Müzik.....	111
2.5. Türk Sanatları.....	113
2.5.1. Hat	113
2.5.2. Tezhip ve Ciltçilik.....	116
2.5.3. Minyatür	119
2.5.4. Çinçilik.....	124

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kanunî Sultan Süleyman Döneminde Edebiyat 127 |

1. Kanunî Sultan Süleyman Döneminin Edebî Muhitleri.....	127
1.1. Kanunî Sultan Süleyman ve Saray	127
1.2. Devlet Adamları ve Konakları.....	131
1.2.1. Pîrî Mehmed Paşa (1463-1532).....	132
1.2.2. İbrâhim Paşa ve Atmeydanı'ndaki Sarayı (öl. 1536).....	132
1.2.3. Defterdar İskender Çelebi ve Konağı (öl.1535).....	134
1.2.4. Kemâl Paşa-zâde'nin Hamiliği (öl. 1534)	137
1.2.5. Kazasker Kadri Efendi (öl. 1552)	138
1.2.6. Rüstem Paşa (öl. 1561)	138
1.2.7. Seydi Ali Reis (öl. 1562) ve Galata'daki Konağı.....	139
1.2.8. Celâl-zâde Mustafa Çelebi (öl. 1567).....	140
1.3. İşret Meclisleri.....	141
1.4. Şu'arâ Meclisleri.....	142
1.5. Dükkânlar.....	143
1.6. Meyhaneler	145
2. Kanunî Sultan Süleyman Döneminde Türk Edebiyatı.....	145

2.1. Çağatay Edebiyatı.....	146
2.1.1. Bâbü'r Şah (1483-1530).....	148
2.2. Azerî Edebiyatı.....	149
2.2.1. Fuzûlî (öl. 1556).....	151
2.3. Osmanlı Sahası Edebiyatı	156
2.3.1. Halk Edebiyatı	157
2.3.2. Tasavvuf Edebiyatı.....	161
2.3.3. Dîvân Edebiyatı.....	171
Kaynakça.....	309
Tablolar.....	325
Ekler.....	331
Dizin.....	337

Ön Söz

Dünya tarihinde 600 yıllık bir dilimi kapsayan Osmanlı İmparatorluğu'nun bu başarısında en önemli etkenlerden biri şüphesiz atalarından miras kalan "bilgelik"tir. Osmanlı Devleti'nin kurucusu Osman Gazi'nin kayınpederi Şeyh Edebâli damadına şu öğütlerle bu bilgeliği aktarmaktadır:

"Oğul, dünya senin gözlerinin gördüğü gibi büyük değildir. Bütün fethedilmemiş gizemler, bilinmeyenler, görülmeyenler ancak senin fazilet ve erdemlerinle gün ışığına çıkacaktır..."

Asırlar boyu devam ettirilen bu bilgelik denilebilir ki Fatih Sultan Mehmed, Yavuz Sultan Selim ve nihayet Kanunî Sultan Süleyman'ın ferasetleriyle ete kemiğe bürünmüştür. Kanunî döneminde Osmanlı Devleti, Batı ve Orta Avrupa'ya kadar ilerleyerek sınırlarını genişletmiş ve devlet politikaları yönünden ilk kez Kanunî, denizler aşmayı da gerektiren bir siyasi anlayış güderek Kuzey ve Batı Afrika'ya, Kuzey Rusya ve Hint Okyanusu'na kadar varmayı başarmış, bu yüzden de "Muhteşem" sıfatıyla anılmıştır. Devlet içindeki mekanizmaların doğru çalışması, yasa ve kanunların yaygınlaştırılarak denetlenmesi, devlet ve halk nezdinde adaletin sarsılmaması gibi konularda gösterdiği hassasiyet ise devrinden çok sonra bile anlaşılabilir olarak "Kanunî" olarak anılmasına sebep olmuştur.

Osmanlı Devleti’de dönemsel olarak oluşan çözümsüzlüklerin neden olduğu tahribata karşı Kanunî, hem ekonomi hem siyaset hem de ilim ve kültür sahaslarında yaptığı yeniliklerle tarihsel süreci iyileştirmiş ve döneme cesareti, feraseti ve siyasi zekâsıyla da damga vurmuştur. Kanunî Sultan Süleyman, kendinden sonraki padişahlara güçlü bir devlet ve o gücü var eden stratejiyi miras bırakmıştır.

Kanunî Sultan Süleyman’ın tahtta kaldığı 46 yıllık saltanat dönemi, Osmanlı Devleti’nin en parlak devridir ve “Altın Çağ” olarak nitelendirilmiştir. Devrin bu adla nitelendirilmesinin zeminindeki sebepler kendinden önceki devirlerden başlanarak irdelenmiştir. “Giriş”te dönemin hatları genel bir bakışla çizildikten sonra sonra “Birinci Bölüm”de dönemin sosyal ve siyasî atmosferi askerî alan, denizcilik ve hukuk alanında incelenmeye çalışılmış, bu alanlarda devrin önde gelen şahsiyetleri hakkında bilgi verilmiştir. Bu bölüm Kanunî Sultan Süleyman’ın hayatı, seferleri, fetihleri, şahsiyeti ve hastalığı hakkında bilgi verilerek tamamlanmıştır.

“İkinci Bölüm”de Kanunî Sultan Süleyman döneminin ilim, kültür ve sanat dünyası incelenmeye çalışılmıştır. İlim kısmında, önceki devirlerle kıyas edilerek dönemin ilmî atmosferinden, medreselerden, dönemin önde gelen âlimlerinden bahsedilmiş daha sonra dinî ilimler, sosyal ilimler, fen ilimleri ve tıp olmak üzere dört ayrı başlık altında ve bu başlıkların her biri de kendini oluşturan dallarda irdelenmeye çalışılmış, bu yapılırken bahsi geçen ilimde öne çıkan âlimler eserleriyle birlikte tanıtılmaya çalışmıştır. “Kültür ve sanat” bahsinde ise medeniyet, kültür ve sanata dair incelemeye yine kendinden önceki devirlerden başlanmış; daha sonra dönem, o yıllarda İstanbul’a gelmiş seyyahların gözünden Avrupalı bakışıyla irdelenmeye çalışılmış; dönemin estetik anlayışı incelendikten sonra mimari ve musiki alanı ile hat, tezhip, ciltçilik, çinicilik, minyatür gibi geleneksel sanatlar yine öncesi ile kıyas edilerek araştırılmaya ve bahsi geçen sanatların önde gelen temsilcileri, katkılarıyla birlikte tanıtılmaya çalışılmıştır.

“Üçüncü Bölüm”de Kanunî Sultan Süleyman dönemi edebiyatının Çağatay, Azerî ve Osmanlı sahasında önde gelen temsilcilerine dair bilgiler verilmiş, diğer temsilciler isimleriyle çalışmaya dâhil edilmiş; Osmanlı sahasında dönemin edebî muhitleri ele alındıktan sonra Halk Edebiyatı, Tasavvuf Edebiyatı ve Dîvân Edebiyatı incelenmiş; dönemin nazım ve nesir edebiyatlarının çehresi çizilmeye çalışılmış; Kanunî ile münasebeti olan ve Kanunî ile münasebeti olmayan şairler tespit edilmeye çalışılmış; daha sonra ise Kanunîye nazire yazan şairler ve Kanunî’nin nazire yazdığı şairler tespit edilmeye ve bu hususlarda, eldeki verilerin imkânı ölçüsünde değerlendirilmeler yapılmaya çalışılmıştır.

Osmanlı İmparatorluğu’nun klasik dönemindeki en ihtişamlı yıllarını bütün detaylarıyla ortaya koymak elbette bir çalışmanın muhtevası ve hacminin üstündedir. Ele alınan her bir husus ayrı çalışmalar hâlinde derinleştirilebilir. Amil Çelebioğlu’nun *Kanunî Sultan Süleyman Devri Türk Edebiyatı* adlı eseri, yol gösterici eserlerin başlıcalarından olmakla birlikte zamanla değişen ve çoğalan bilgiler, bu çalışma için uçsuz bucaksız bir literatür incelemesine sevk etmiştir. Kapsamı ve sınırları genel hatlarıyla belirtilen bu çalışma süresince dönemin edebiyat ve kültür kaynakları titizlikle incelenmiş ve devrin edebiyat ve kültür hayatı, onu besleyen unsurlarla birlikte yansıtılmaya çalışılmıştır.

Böyle bir çalışmayı öneren ve çalışma boyunca desteğini eksik etmeyen kıymetli hocam Prof. Dr. Ahmet KARTAL’a, yol gösterici fikirlerinden ve önerilerinden faydalandığım Prof. Dr. Mehmet TOPAL ve Prof. Dr. Melike GÖKCAN hocalarıma, bu çalışma için eserlerini kaynak edindiğim, çalışmalarlarıyla edebiyat, kültür, sanat ve ilim âlemine büyük hizmetler sunan ve bugün hayatta olan ve olmayan bütün değerli âlim ve ediplere teşekkürü bir borç bilirim.

Emine ALTINKAYNAK

Eskişehir, 2022

Kaynakça

- Açıkgöz, Namık (2017). *Riyâzî 'ş-Şuara (Tezkiretî 'ş-Şuara)*, Riyâzî Muhammed Efendi, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Açıl, Berat (2016). "Hâverî (Ö. 1565) ve Divançesi", *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Diyarbakır, Yıl; 8, C., XVI. sy., 16, ss.172-216.
- Adıvar, A. Adnan (1982). *Osmanlı Türklerinde İlim*, Remzi Kitabevi, İstanbul.
- Afyoncu, Erhan (2010). "Şemsî Ahmed Paşa", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XXXVIII, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.527-529.
- Afyoncu, Erhan (2012). *Venedik Elçilerinin Raporlarına Göre Kanunî ve Pargalı İbrahim Paşa*, ed., Erhan Afyoncu, çev., Pınar Gökpar-Elettra Ercolino, Yeditepe Yayınevi, İstanbul.
- Afyoncu, Erhan (2018). *Muhteşem Süleyman*, Yeditepe Yayınevi, İstanbul.
- Ak, Mahmut (2009). "Seydi Ali Reis", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XXXVII, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.21-24.
- Akgündüz, Ahmet (1994). "Ebussuûd Efendi", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., X, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss. 365-371.
- Akkuş, Mehmet (1991). *Menâkıb-ı Sultan Süleyman (Risâle-i pâdişâh-nâme)*, Eyyübî, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Aksoy, Hasan (2002). Kınalızâde Ali Efendi, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XXV, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss. 416-417.
- Aksoy, Hasan (2010). "Şemseddin Sivâsî", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XXXVIII, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.523-526.

- Akün, Ömer Faruk (1988). “Ahdî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C.,I, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.509-514.
- Akün, Ömer Faruk (1991). “Bâbü”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C.,IV, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.396-400.
- Alparslan, Ali (1996). “Gubârî Abdurrahman”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XIV, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.167-169.
- Alparslan, Ali (1999). “Osmanlı’da Hat Sanatı’nın Gelişmesi ve Bunun Nedenleri”, *Osmanlı Ansiklopedisi*, ed., Güler Eren, C., XI, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, ss. 35-42.
- Altun, Ara (2007). “İznik Kazıları Işığında Osmanlı Çini ve Seramikleri”, *Anadolu’da Türk Devri Çini ve Seramik Sanatı*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, ed., Gönül Önet, Zehra Çobanlı, Ankara, ss. 309-325.
- And, Metin (2019). *16. Yüzyılda İstanbul -Kent-Saray- Günlük Yaşam-*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.
- Anıl, Adile Yılmaz (2010). “Şah İsmâîl”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C.,XXXVI, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.256.
- Apaydın, H. Yunus (2009). “Siyâset-i Şer’iyye”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XXXVII, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss. 299-304.
- Arık, Rüçhan (2007). “Selçuklu Saraylarında Çini”, *Anadolu’da Türk Devri Çini ve Seramik Sanatı*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, ed., Gönül Önet, Zehra Çobanlı, Ankara, ss. 73-101.
- Arıkan, Zeki (1999). “Avrupa’da Türk İmgesi”, *Osmanlı Ansiklopedisi*, ed., Güler Eren, C., IX, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, ss. 81-93.
- Arslan, Ahmet Turan (1999). “XVI. Asır Osmanlı İlmî Hayatına Genel Bir Bakış”, *Osmanlı Ansiklopedisi*, ed., Güler Eren, C., VIII, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, ss. 36-43.
- Asa, Meral (2003). “Bir 16. Yüzyıl Portresi Beşiktaşlı Yahya Efendi”, *Journal of Turkish Studies/ Türklük Bilgisi Araştırmaları (Kaf Dağı’nın Ötesine Varmak: Festschrift in Honour of Günay Kut, I)*, C., XXVIII/I, Harvard, ss. 131-160.
- Aslanapa, Oktay, (1986). “Türk Minyatür Sanatının Gelişmesi”, *Erdem*, sy., 6, ss. 851-865.
- Âşık Çelebi (2017). *Meşâ’irü’ş-şu’arâ*, haz., Filiz Kılıç, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Ateş, Süleyman (1999). “Osmanlı Müfessirleri”, *Osmanlı Ansiklopedisi*, ed., Güler Eren, C., VIII, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, ss. 143-162.
- Ayan, Hüseyin (1979). *Şeyhoğlu Mustafa, Hurşîd-nâme (Hurşîd ü Ferahşâd)*, İnceleme-Metin-Sözlük-Konu Dizini, Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yay. Erzurum.

- Ayan, Hüseyin (1993). “Bir Nazire Mecmûası”, *Marmara Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, Türklük Araştırmaları Dergisi*, Âmil Çelebioğlu Armağanı, İstanbul, sy., 7, 111-118.
- Ayan, Hüseyin (2002). *Nesîmî Divanı*, Türk Dil Kurumu Yayınları, C.,II, Ankara.
- Aydemir, Yaşar (2017). *Ravzî Divanı*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Aydemir, Yaşar (2018). *Ramazan Behiştî Divanı*, haz., Yaşar Aydemir, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Aydın, M. Akif (1994). “Osmanlıda Hukuk”, *Osmanlı Devleti ve Medeniyeti Tarihi*, ed., Ekmeleddin İhsanoğlu, C., I, İslam Tarih, Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi (IRCICA) Yayınları, İstanbul, ss. 375-437.
- Azamat, Nihat (2012). “Üftâde”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XLII, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.282-283.
- Babacan, İsmail (2007). “16. Asırda Osmanlı Sahası Şâirleri Hakkında Yazılmış “Tezkire-i Mecâlis-i Şu’arâ-yı Rûm” Adlı Tanınmayan Bir Tezkire” *Bilig Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*, Ankara, C.,0, sy., 40, ss.1-16.
- Babinger, Franz (1982). *Osmanlı Tarih Yazarları ve Eserleri*, çev., Coşkun Üçok, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Bağcı, Serpil; Çağman, Filiz; Renda, Günel; Tanındı, Zeren (2006). *Osmanlı Resim Sanatı*, Kültür Ve Turizm Bakanlığı Yayınları, İstanbul.
- Banarlı, Nihad Sami (1983). *Resimli Türk Edebiyatı Tarihi*, C.,I, Destanlar Devrinden Zamanımıza Kadar, XVI. Asırda Orta Asya Türkçesi Edebiyatı, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul. ss.,516-522
- Bang, W; Rahmeti, G.R. (1936). *Oğuz Kağan Destanı*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili Semineri Neşriyatından, İstanbul.
- Bayak, Cemal (2009). “Şehâbî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XXXVI, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.309-310.
- Behar, Cem, (2020). *Orada bir musiki var uzakta...XVI. Yüzyıl İstanbul’unda Osmanlı/Türk Musiki Geleneğinin Oluşumu*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.
- Bınark, İsmet (1975) *Eski Kitapçılık Sanatlarımız*, Kazan Türkleri Kültür ve Dayanışma Derneği Yayınları, Ankara.
- Bınark, İsmet (1978). “Türkler’de Resim Ve Minyatür Sanatı”, *Vakıflar Dergisi*, sy.,12, ss.271-289.
- Bostan, İdris (2006). *Beylikten İmparatorluğa Osmanlı Denizciliği*, Kitap Yayınevi, İstanbul.
- Bostan, İdris (2007). “Pîrî Reis”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XXXIV, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss. 283-285.

- Bursalı Mehmed Tahir Bey (1972). *Osmanlı Müellifleri*, haz., A. Fikri Yavuz, İsmail Özen, C., I., Meral Yayınevi, İstanbul, 1972.
- Busbecq, (2011). *Türk Mektupları -Kanunî Döneminde Avrupalı Bir Elçinin Gözlemleri (1555-1560)-*, çev., Derin Türkömer, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.
- Bülbül, Tuncay (2016) “Muhibbi'nin “Gibi” Redifli Gazeline Ebussuûd Efendi'nin Bilinmeyen Bir Naziresi”, *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi* sy.,17, İstanbul. ss. 1-12.
- Canım, Rıdvan (2009). “Şehî Bey”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XXXVI, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.316-317.
- Canım, Rıdvan (2018). *Tezkiretü 'ş-şuarâ ve Tabsiratü 'n-Nüzemâ Latîfi, (İnceleme-Metin)* Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Canpolat, Mustafa (1995). *Mecmû'atü 'n-Nezâ'ir Metin-Dizin-Tıpkıbasım*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Cezar, Mustafa (1965). *Osmanlı Tarihinde Levendler*, İstanbul Güzel Sanatlar Akademisi Yayınları, İstanbul.
- Coşkun, Vildan. S. (2013). “Zâtî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XLIV, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.150-151.
- Çağman, Filiz; Tanındı, Zeren (1979). *Topkapı Sarayı Müzesi İslâm Minyatürleri*, Tercüman Sanat ve Kültür Yayınları, İstanbul.
- Çaliskoğlu, M. Asım, (1960). *Sünbül Efendi ve Merkez Efendi'nin Resimli Hayatı ve Hüviyetleri*, İsmail Akgün Basımevi, İstanbul.
- Çavuşoğlu, Mehmed (1981). *Divanlar Arasında*, Umran Yayınları, Türk Düşünürleri Deneme Dizisi:1, Ankara.
- Çavuşoğlu, Mehmed (1991). “Bâkî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C.,IV, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.537-540.
- Çavuşoğlu, Mehmed (1992). “Basîrî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C.,V, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.105-106.
- Çavuşoğlu, Mehmed, (1986). “Divan Şiiri”, *Türk Dili*, Türk Şiiri Özel Sayısı, sy., 415-416-417, C., LII, Ankara. ss.1-16.
- Çelebi, İlyas (2002). “Kemâl Paşa-zâde”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XXV, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss. 245-247.
- Çelebioğlu, Âmil (1982). *Türk Nimmeleri Hazinesi*, Ülker Yayınevi, İstanbul.
- Çelebioğlu, Âmil (1983). “Türk Edebiyatında Manzum Dini Eserler”, *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, Şükrü Elçin Armağanı, Ankara, ss.153-166.
- Çelebioğlu, Âmil (1994). *Kanunî Sultan Süleyman Devri Türk Edebiyatı*, Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul.
- Çevik, M. Savaş (2013). “Karahisârî Kur'an'ının Hat ve Grafik Sanatlar Açısından Değerlendirilmesi”, *Osmanlı'dan Günümüze Hüsn-i Hat*

- Sempozyum Bildiri Metinleri-*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Amasya, s.s. 345-365.
- Çıpan, Mustafa (2010). “Şâhidî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C.,XXXVIII, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.273-274.
- Çiftçi, Cemil, (2003) *Tasavvuf Kitabı*, Bilge Seyidoğlu “Halk Şairlerinde Tasavvuf, Kitabevi Yay. ss.353-373.
- Çolak, Fatih; Akpınar, Cemil (1996). “Bedreddin Gazzî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XIII, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss. 537-539.
- Dávid, Géza (2009). “Sigetvar”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XXXVII, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss. 157-159.
- Demir, Recep (2014). “XVI. Yüzyıl Şairi Garâmî'nin Edebiyat Çevresi ve Saraya Yaklaşma Gayretleri”, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C.,VII, sy.,:33, s.80-92.
- Derman, Fatma Çiçek (1999). “Osmanlı Asırlarında Üslup ve Sanatkarlarıyla Tezhip Sanatı”, *Osmanlı Ansiklopedisi*, ed., Güler Eren, C., XI, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, ss.108-119
- Derman, Fatma Çiçek; Duran, Gülnur (2010). “Şah Kulu” *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XXXVIII, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss. 283-284.
- Derman, Uğur (1999). “Osmanlı Türklerinde Hat Sanatı”, *Osmanlı Ansiklopedisi*, ed., Güler Eren, C., XI, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, ss. 17-25.
- Develi, Hayati (2003). Sâî Mustafa Çelebi, Yapılar Kitabı, *Tezkiretü 'l-Bünyân ve Tezkiretü 'l-Enbiye*, (Mimar Sinan'ın Anıları), Koç Kültür Sanat Tarih A.Ş., İstanbul.
- Dia (1993). “Celâlzâde Salih Çelebi”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., VII, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.262-264.
- Donuk, Suat (2017). *Nev'izade Atayı'nın Şaka'ik Zeyli*, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı, İstanbul.
- Duran, Gülnur (2001). “Karamemî” *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XXIV, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.362-363.
- Durmuş, İsmail (2003). “Leylâ ve Mecnûn”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XXVII, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.159-160.
- Duyar, Hidayet (2009). “On Altıncı Yüzyıl Şairlerinden Kabûlî'nin Şiirleri”, *Türkoloji Araştırmaları*, C., 4, sy.,2, ss.307-362.
- Elçin, Şükrü (1974). “*Kul Pîri ve Şehzâde Bâyezid Ağdı*” Türk Kültürü, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü, sy., 146, ss., 78-80.
- Elçin, Şükrü (2004). *Halk Edebiyatına Giriş*, Akçağ Yayınları, Ankara.

- Eliaçık, (Muhittin (2011). “Osmanlı’da Manzum Fetva Geleneği”, *Türkiyat Mecmuası*, C., 21, sy., 2, s.105-145.
- Emecen, Feridun (1989). “Kanunî Süleyman Devri”, *Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi*, İlmî Müşavir ve Redaktör: Hakkı Dursun Yıldız, C., X, Çağ Yayınları, İstanbul, ss. 313-382.
- Emecen, Feridun (1994). “Kuruluştan Küçük Kaynarca’ya”, *Osmanlı Devleti ve Medeniyeti Tarihi*, ed., Ekmeleddin İhsanoğlu, C., I, İslam Tarih, Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi (IRCICA) Yayınları, İstanbul, ss. 5-63.
- Emecen, Feridun (2000). “İbrâhim Paşa, Makbul”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C.,XXI, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.333-335.
- Emecen, Feridun (2010). “Süleyman I”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XXXVII, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss. 62-74.
- Emecen, Feridun (2018). *İmparatorluk Çağının Osmanlı Sultanları - I*, İslam Araştırmaları Merkezi (İSAM) Yayınları, Ankara.
- Er, Şaban (2013). *Hayrabolulu Melâmî Şeyhi Ahmed-i Sârbân Efendi Külliyyâtı [Divanı Ve Mektûbâtı] Ve Vizeli Şeyh Alâ’eddîn Ali Efendi’nin Şiirleri*. Kutup Yıldızı Yay. İstanbul.
- Erdem, Sadık (1994). “İshak Çelebi’nin Hayatı-Şahsiyeti ve Eserleri”, *Türk Dünyası Araştırmaları*, sy., 91, ss. 99-120.
- Ergin, Muharrem (1989). *Orhun Abideleri*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul.
- Ergun, Sadettin Nüzhet (1936). “Abdî- Abdülvehhab-İslî”, *Türk Şairleri*, C., I, Suhulet Basımevi, İstanbul, ss. 178-179.
- Ergun, Sadettin Nüzhet (1936). “Arşî”, *Türk Şairleri*, C., II, Suhulet Basımevi, İstanbul, ss. 495-498.
- Ergun, Sadettin Nüzhet (1936). “Bâkî”, *Türk Şairleri*, C., II, Suhulet Basımevi, İstanbul, ss. 697-725.
- Ergun, Sadettin Nüzhet (1936). “Cenâbî”, *Türk Şairleri*, C., III, Suhulet Basımevi, İstanbul, ss. 1016-1018.
- Ergun, Sadettin Nüzhet (1936). “Cevherî”, *Türk Şairleri*, C., III, Suhulet Basımevi, İstanbul, ss. 1046-1049.
- Ergun, Sadettin Nüzhet (1936). “Derûnî”, *Türk Şairleri*, C., IV, Suhulet Basımevi, İstanbul, ss. 1158-1159.
- Erkan, Mustafa (1999). “Hüsrev ve Şirin”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XIX, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.53-55.
- Ersoy, Eren (2012). “XVI. Asır Şairi Azîzi’nin (ö. 1585) Bazı Gazelleri”, *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C., X, sy.,1, 140-161.
- Esin, Emel (1979) “Merkez Efendi ile Şah Sultan Hakkında Bir Hâşiye”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türkiyat Mecmuası*, sy., XIX, ss.65-92.

- Eyice, Semavi (1999). “Osmanlı Devri Türk Mimarisi”, *Osmanlı Ansiklopedisi*, ed., Güler Eren, C., X, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, ss. 79-101.
- Eyüboğlu, Sabahattin (1993). *Pir Sultan Abdal*, Cem Yayınevi, İstanbul.
- Faroqî, Suraiya (2002). *Osmanlı Kültürü ve Gündelik Yaşam -Ortaçağdan Yirminci Yüzyıla-*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul.
- Genç, İlhan (2018). *Tezkire-i Şu’arâ-yı Mevlevîyye*, Esrâr Dede, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Genç, Vural (2016). “Kanunî Sultan Süleyman’ın Nikris Hastalığına Atfedilen Farsça Bir Reçete”, *Belleten*, C., LXXX, sy., 287, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, ss.53-54.
- Gıynaş, Kamil Ali (2017). *Pervâne Bey Mecmuası*, Abdullah, Pervâne b. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Gibb, E.J. Wilkinson (2015). *Osmanlı Şiiri Tarihi*, C.,I-II çev., Ali Çavuşoğlu, Akçağ Yay. Ankara.
- Gökbilgin, Tayyib (1953). “Murad I. Tesisleri ve Bursa İmaretî Vakfiyesi”, *Türkiyat Mecmuası*, C., X, Osman Yalçın Matbaası, İstanbul, ss. 217-234.
- Gökbilgin, Tayyib (2019). *Kanunî Sultan Süleyman*, Kronik Kitap, İstanbul.
- Gökcan Türkdoğan, Melike 2011. *Klasik Türk Edebiyatında Yüsfu Züleyhâ Mesnevileri Üzerine Mukayeseli Bir Çalışma*. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Gölpınarlı, Abdülbaki (1953). *Pir Sultan Abdal, Hayatı, Sanatı, Eserleri*, Varlık Yayınevi, İstanbul.
- Göyünç, Nejat (1999). “Kuruluş Devrinde Askerî Teşkilat ve Devşirme Düzeni”, *Osmanlı Ansiklopedisi*, ed., Güler Eren, C., VI, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, ss. 558-560.
- Gruber, Christiane (2020). *Osmanlı-İslam Sanatında Tapınma ve Tılsım*, çev., Erdem Gökyaran, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.
- Günay, Umay Türkeş (1999). “Osmanlı İmparatorluğu ve Türk Halk Kültürü”, *Osmanlı Ansiklopedisi*, ed., Güler Eren, C., IX, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, ss. 23-50.
- Has, Şükrü Selim (1997). “Halebî, İbrâhim b. Muhammed”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XV, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss. 231-232.
- İhsanoğlu, Ekmeleddin (1999). “Osmanlı Bilimine Toplu Bakış”, *Osmanlı Ansiklopedisi*, ed., Güler Eren, C., VIII, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, ss. 17-24.
- İnalçık, Halil (1999). “Osmanlı Tarihine Toplu Bir Bakış”, *Osmanlı Ansiklopedisi*, ed., Güler Eren, C., I, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, ss. 37-117.
- İnalçık, Halil (2003). *Şair ve Patron*, Doğu Batı Yayınları, Ankara.

- İnalcık, Halil (2009). *Seçme Eserleri - II - Devlet-i 'Alîyye - Osmanlı İmparatorluğu Üzerine Araştırmalar - I - Klasik Dönem (1302-1606): Siyasal, Kurumsal ve Ekonomik Gelişim*, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.
- İnalcık, Halil (2021). *Has-bağçede 'ays u tarab, Nedimler, Şairler, Mutribler*, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.
- İnan, Abdülkadir (1992). *Çağatay Edebiyatı*, Türk Dünyası El Kitabı, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları, 3.Cilt, ss., 80-102. Ankara.
- İnan, Afet (1937). "Bir Türk Amiralî, XVI'ncı Asrın Büyük Geografi: Pîrî Reis", *Belleten*, C., I, sy., 2, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, ss. 317-332.
- İnanır, Ahmet (2012). "İbn Kemal'in Tabakâtü'l Fukahâsi ve Değerlendirilmesi", *Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, sy., 37, Erzurum, ss. 65-86.
- İpekten, Halûk (1996). *Divan Edebiyatında Edebî Muhitler*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- İpşirli, Mehmet (1999). "Osmanlı Ulemâsi", *Osmanlı Ansiklopedisi*, ed., Güler Eren, C., VIII, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, ss. 71-79.
- İpşirli, Mehmet (2021). *Osmanlı İlmîyesi*, Kronik Kitap, İstanbul.
- İsen, Mustafa (1992). "Beyânî", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C.,VI, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.32.
- İsen, Mustafa (2009). "Kınalızâde Hasan Çelebi", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XXV, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.417-418.
- İsen, Mustafa (2017). *Kühû'l-Ahbâr 'ın Tezkire Kısmı*, Gelibolulu Mustafa Âlî, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- İsen, Mustafa (2020). *Usûlî Divanı*, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları, İstanbul.
- Kaçalin, Mustafa S. (1986). "Gülbaba", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XIV, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.227-228.
- Kadıoğlu, İdris (2017). "Cemîlî Divanı'nın Dîbâcesi'ndeki Manzûmeler Üzerine", *Türk ve İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C., IV, Sy., 13, ss.19-34.
- Kadıoğlu, İdris (2018) *Tezkire-i Şu'arâ-yı Âmid, Ali Emîrî Efendi*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Kalpaklı, Mehmet (1995). "Fevrî", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XII, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.505-506.
- Kaplan, Yunus (2010). "Bursalı Divan Şairi Hicrî ve Şiirleri", *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, C., XVI, sy., 43 (Prof. Dr. Muhan Bali Özel Sayısı), ss. 231-257.

- Karahan, Abdülkadi (1966). *Figânî ve Divançesi*, İ.Ü Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul.
- Karahan, Abdülkadir (1949). "XVI. Asır Şairlerinden Figânî ve Şiirleri", *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, C., III, sy., 3-4, ss.389-410.
- Karaman, Hayreddin (1996). "Fıkıh", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XIII, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss. 1-14.
- Kartal, Ahmet (2000). "Basîrî ve Türkçe Şiirleri", *İlmi Araştırmalar*, C.,0, sy.,10, ss. 77-96.
- Kartal, Ahmet (2006). *Basîrî ve Türkçe Şiirleri*, Akçağ Yay. Ankara
- Kartal, Ahmet (2009). "Türk'ün Fuzûlî Muhabbeti" 1. Türk Dünyası Şair ve Yazarları Sempozyumu, Fuzûlî'nin Türk Kültür ve Sanat Dünyasındaki Yeri, Bildiriler Kitabı, Yakın Doğu Üniversitesi Basımevi, Lefkoşa- KKTC, ss.12-23.
- Kartal, Ahmet (2013). *Doğu'nun Uzun Hikâyesi: Türk Edebiyatında Mesnevi*, Doğu Kütüphanesi Yayınları, İstanbul.
- Kaya, Bayram Ali (2010). "Şehrengiz", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XXXVIII, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.461-462.
- Kaya, Bayram Ali (2011). "Taşlıcalı Yahyâ", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XL, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.156-157.
- Kaya, Bayram Ali (2012). "Usûlî", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XLII, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.213-214.
- Kerslake, Celia (1993). "Celâlzâde Mustafa Çelebi", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., VII, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss. 260-262.
- Kılıç, Filiz (2018). *Şâhî Divanı*, Şehzâde Bâyezîd, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Kılınç, Abdülhakim (2021). *Fuzûlî Divanı*, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı, İstanbul.
- Kocattürk, Vasfî Mahir (1968). *Tekke Şiiri Antolojisi*, Ayyıldız Matbaası. Ankara.
- Koç, Mustafa; Tanrıverdi Eyyüp (2014). Gülşenî, Muhyî-i, *Menâkıb-ı İbrâhim Gülşenî*, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı, İstanbul.
- Koncu, Hanife (2013). "Yûsuf ve Züleyhâ", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XLIV, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.38-40.
- Kosal, Vedat (1999). "Osmanlı İmparatorluğu'nda Klasik Batı Müziği", *Osmanlı Ansiklopedisi*, ed., Güler Eren, C., X, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, ss. 639-652.
- Köksal, M. Fatih (2017). *Mecma'u'n-Nezâ'ir*, Edirneli Nazmî, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.

- Kuban, Doğan (1999). “Sinan”, *Osmanlı Ansiklopedisi*, ed., Güler Eren, C., X, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, ss. 190-201.
- Kudret, Cevdet (1985). *Divan Şiirinde Üç Büyükler 2: Bâkî*, İnkilap Kitabevi, İstanbul.
- Kunt, Metin (2017). “Sultan Süleyman ve Nikris”, *Muhteşem Süleyman*, haz., Özlem Kumrular, Timaş Yayınları, İstanbul.
- Kurnaz, Cemal (1993) “Ümmî Divan Şairleri” *Marmara Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, Türklük Araştırmaları Dergisi*, Âmil Çelebioğlu Armağanı, İstanbul. sy., 7, ss.367-391.
- Kurnaz, Cemal (1998). “Helâkî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XVII, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.173.
- Kurtoğlu, Orhan (2017). *Zâtî Divanı (Gazaller Dışındaki Şiirler) Zâtî*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Kut, Günay (1988). “Acâibü'l-Mahlûkât”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., I, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss. 315-317.
- Kut, Günay (2003). “Lâmi'î Çelebi”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C.,XXVII, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.96-97.
- Küçük, Sabahattin (2019). *Bâkî Divanı*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Küçükdağ, Yusuf (2007). “Pirî Mehmed Paşa”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C.,XXXIV, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.280-281.
- Kürkcüoğlu, Kemal Edip (1950). “Kanunî'nin Bâli Bey'e Gönderdiği Hatt-ı Humâyûn”, *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, C., VIII, sy: 1-2, Mart-Haziran, Ankara, ss. 225-231.
- Levend, Agâh Sırrı (1956). *Gazavât-nâmeler ve Mihaloğlu Ali Bey'in Gazavât-nâmesi*, TTK Yayınları, Ankara.
- Macit, Muhsin (2007). “Şiir”, *Türk Edebiyatı Tarihi*, ed., Talât Sait Halman, C., II, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara, 29-54.
- Macit, Muhsin (2017). *Hatâyî Divanı*, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı, İstanbul.
- Mahir, Banu (2017). *Osmanlı Minyatür Sanatı*, Kocabıçıcı Yayıncılık, İstanbul.
- Mehmed Neşrî (1949). *Kitâb-ı Cihan-nümâ -Neşrî Tarihi-*, haz., Faik Reşit Unat, Mehmed A. Köymen, C., I, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara.
- Mengi, Mine (2005). *Eski Türk Edebiyatı Tarihi*, Akçağ Yayınları, Ankara.
- Meral, Arzu (2012). *Divân-ı Hazret-i Üftâde*. Revak Kitabevi. İstanbul.
- Mermer, Ahmet (1993). “Azerî İbrahim Çelebi ve Nakş-ı Hayâl'i”, *Marmara Üniversitesi Türklük Araştırmaları Dergisi*, İstanbul sy.,7, ss.473-500
- Mesara, Gülbün (1987). “Türk Tezhip ve Minyatür Sanatı”, *Sandoz Bülteni*, sy., 25, İstanbul ss. 9-21.

- Mülayim, Selçuk (2009). “Sinan”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XXXVII, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss. 224-227.
- Naci, Muallim (2013). *Osmanlı Şairleri* (haz., Cemal Kurnaz) Kurgan Edebiyat Yayınları. Ankara.
- Nas, Şevkiye Kazan (2019). *Husrev ü Şîrin*, Celîli, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Nev'izâde Atâyî (2017). *Hadâ'îku'l-hakâ'ik fi Tekmiletî's-şakâ'ik -Nev'izâde Atâî'nin Şakâ'ik Zeyli-*, haz., Suat Donuk, Kültür Bakanlığı Yayınları Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı, İstanbul.
- Ocak, Ahmet Yaşar (1986). “İbn Kemal'in Yaşadığı XV. ve XVI. Asırlar Türkiye'sinde İlim ve Fikir Hayatı”, *Şeyhülislâm İbn Kemal Sempozyumu -Tebliğler ve Tartışmalar-*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss. 30-38.
- Öngör, Etem Ruhi (1999). “Osmanlı'da Türk Musikisi ve Çalgılar”, *Osmanlı Ansiklopedisi*, ed., Güler Eren, C., X, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, ss. 572-583.
- Öngören, Reşat (2004). “Merkez Efendi”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XXIX, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.200-202.
- Özbilgen, Erol (2009). *Bütün Yönleriyle Osmanlı -Âdâb-ı Osmâniyye-*, İz Yayıncılık, İstanbul.
- Özcan, Abdurrahman (1999). “Osmanlı Askeri Teşkilatı”, *Osmanlı Ansiklopedisi*, ed., Güler Eren, C., VI, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, ss. 551-557.
- Özcan, Abdülkadir (2006). “Kanuni Sultan Süleyman Devri Tarih Yazıcılığı ve Literatürü”, *Prof. Dr. Mübahat S. Kütükoğlu'na Armağan, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları* (ed. Zeynep Tarım Ertuğ), İstanbul. ss. 113-154.
- Özkan, Mustafa (1994). “Edirneli Nazmî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., X, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.450-451.
- Özkul Fındık, Nurşen (2007). “Beylikler ve Erken Osmanlı Seramik Sanatı”, *Anadolu'da Türk Devri Çini ve Seramik Sanatı*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, ed., Gönül Önet, Zehra Çobanlı, Ankara, ss. 233-241.
- Özmen, Mehmet (2001). *Ahmed-i Dâ'î Divanı*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Öztekin, Nezahat (1989). “Derzizâde Ulvî Çelebi'nin Çâr-Ender-Çâr ve Pey-Ender-Pey Kasideleri”, *EÜ Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, İzmir, sy., 5, ss. 39-65.
- Öztelli, Cahit (1972). *Evlerinin Önü*, Hürriyet Yayınları, İstanbul.
- Öztelli, Cahit (1976). *Uyan Padişahım*, Milliyet Yayınları.

- Öztuna, Yılmaz (1989). *Kanunî Sultan Süleyman -Türk Büyükleri Dizisi: 117- Kültür Bakanlığı Yayınları*, Ankara.
- Öztürk, Murat (2009). "Handânî ve Divanı", *Yüztüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Van, sy.,17, ss.57-72.
- Öztürk, Mustafa (2018). *Osmanlı Belgelerinde Halep*, ed., M. Taner Koltuk, haz., Nuran Koltuk, S. Atilla Sağlamçubukcu, Doç. Dr. Dünder Alıkcı, Doç. Dr. Mehmet Topal, Prof. Dr. Mustafa Öztürk, No: 25, Türk Dünyası Belediyeler Birliği Yayınları (TDBB), İstanbul.
- Öztürk, Necdet (1991). *Tevarih-i Âl-i Osman (1299-1523)*, Hadîdî, Marmara Üni. Yayınları-Fen- Edebiyat Fakültesi Yayınları, Edebiyat Fakültesi Basımevi, İstanbul.
- Pala, İskender (2003). "Leylâ ve Mecnûn", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XXVII, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.161.
- Pala, İskender (2003). "Leylâ vü Mecnûn", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XXVII, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.162-164.
- Peacock, A. C. S. (2016). "Anadolu Selçukluları, Ortaçağ Ortadoğusu'nda Saray ve Toplum" "Anadolu Selçuklu Sultanlığı: Kaynaklar ve Yaklaşımlar" çev., A. Sait Aykut, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.
- Polat Aktaş, Neslihan; Özyıldırım, Ali Emre (2021). "Celâl-Zâde Sâlih Çelebi ve "Kıssa-i Fîrûz Şâh" Tercümesinin İlk Cildi Üzerine" *Littera Turca Journal of Turkish Language and Literature*, C.,7, sy.,4, ss.1476-1494.
- Rogers, M.J; Ward, R.M. (1988). *Topkapı Sarayı Hazineleeri, Muhteşem Süleyman Çağı*, çev., Cihan Arın, T.C Kültür Ve Turizm Bakanlığı, Berlin.
- Sağırılı, Abdurrahman (2010). "Süleymannâme", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XXXVIII, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.124-127.
- Saraç, M.A.Yekta (1977). "Emrî ve Edebî Kişiliği", *İ.Ü. Türkiyat Mecmuası*, C., XX, İstanbul, ss.315-331.
- Saraç, Mehmet. A. Yekta (2011). *Emrî Divanı*, Emrî, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Savaş, Hamdi (2000). "İshak Çelebi, Kılıççızâde", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C.,XXII, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.528-529.
- Sefercioğlu, Nejat (2007). "Nev'î", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C.,XXXIII, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.52-54.
- Selen, Hamit Sadi (1937). "16'ncı Asırda Yapılmış Anadolu Atlası -Nasuh Silahî'nin 'Menazil'i-", *İkinci Türk Tarihi Kongresi*, Türk Tarih Kurumu Yayınları (1943), sr., IX, No: 2, İstanbul, ss. 813-817.

- Selen, Hamit Sadi (1937). "Pîrî Reis'in Şimalî Amerika Haritası", *Bellekten*, C., I, sy., 2, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, ss. 515-519.
- Senemoğlu, Yavuz (1973). *Kitâb-ı Bahriyye -Denizcilik Kitabı- Pîrî Reis*, C., I, Tercüman Gazetesi Yayınları, Ankara.
- Serin, Muhittin (2001). "Karahisârî Ahmed Şemseddin" *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XXIV, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss. 421-424.
- Serin, Rahmi (1984). *İslam Tasavvufunda Halvetilik ve Halvetiler*, Petek Yay, İstanbul.
- Sevengil, Refik Ahmet (1965). *Yüzyıllar Boyunca Halk Şairleri*, Atlas Kitabevi, İstanbul.
- Severcan, Şerafettin (1999). "Süleymannâmeler", *Osmanlı Ansiklopedisi*, ed., Güler Eren, C., VIII, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, ss. 301-317.
- Sevgi, Ahmet (1990). "Latîfî'nin Gözden Kaçan Bir Risalesi Yahut İskender Çelebi'ye Sunduğu Bahâriyye" *Selçuk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Dergisi*, sy.,5, 47-54.
- Sevgi, Ahmet (2003). "Latîfî", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XXVII, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.111-112.
- Solmaz, Süleyman (2018). *Gülşen-i Şu'arâ*, Ahdî, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Subaşı, Hüsrev (1999). "Hattat Osmanlı Padişahları", *Osmanlı Ansiklopedisi*, ed., Güler Eren, C., XI, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, ss. 52-60.
- Sungurhan, Aysun (2017). *Beyânî Tezkiresi (Tezkîretü 'ş-şu'arâ)*, Beyânî (Mustafa Cârullâhzâde), Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Sungurhan, Aysun (2017). *Tezkîretü 'ş-şu'arâ*, Kınalızâde Hasan Çelebi, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Şahin, Haşim (2014). "XVI. Yüzyıl Osmanlı Toplumunda Çok Yönlü Bir Âlim: Beşiktaşlı Yahyâ Efendi", *Osmanlı Araştırmaları / The Journal of Ottoman Studies*, C., XLIII, İslâm Araştırmaları Merkezi, İstanbul, ss.125-144.
- Şen, Murat (1999). "Osmanlı Hukukunun Yapısı", *Osmanlı Ansiklopedisi*, ed., Güler Eren, C., VI, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, ss. 327-339.
- Şentürk, Ahmet Atilla; Kartal, Ahmet (2018). *Eski Türk Edebiyatı Tarihi*, Dergâh Yayınları, İstanbul.
- Tahirzade, Hüseyin Behzad (1953). "Minyatürün Tekniği," *AÜ İFD*, sy., 1, Ankara, ss. 29-32.
- Tanırdı, Zehra (1999). "Osmanlı Sanatında Cilt", *Osmanlı Ansiklopedisi*, ed., Güler Eren, C., XI, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, ss.103-107.
- Tanpınar, Ahmet Hamdi (1977). *Edebiyat Üzerine Makaleler*, Dergâh Yay, İstanbul.

- Tanpınar, Ahmet Hamdi (2017). *Huzur*, Dergâh Yayınları, Ankara.
- Tarlan, Ali Nihad (1945). *Hayâlî Bey Divanı*, İstanbul Üniversitesi Yayınlarından, İstanbul.
- Tarlan, Ali Nihad (1992). *Necatî Beg Dîvanı*, Akçağ Yayınları, Ankara.
- Tarlan, Ali Nihad (2013). *Fuzûlî Divanı Şerhi*, Akçağ Yayınları, Ankara.
- Taşkıran, Cemalettin (1999). “Yükselme Döneminde Osmanlı Ordusu”, *Osmanlı Ansiklopedisi*, ed., Güler Eren, C., VI, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, ss. 561-568.
- Tatcı, Mustafa (1998). “Hayretî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XVII, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.61-62.
- Tezcan, Nuran (1979.) “Bursalı Lâmi’î Çelebi”, *Türkoloji Dergisi*, C. VIII, sy.,1, Ankara, ss. 305-343.
- Tıghı, Fatih (2007). “Rahmî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XXXIV, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.421-422.
- Tietze, Andreas (1951). “XVI. Asır Türk Şiirinde Gemici Dili, Âgehî Kasidesi ve Tahmisleri”, *Türkiyat Mecmuası*, C.,IX, ss.113-138.
- Topal, Mehmet (2016). “Osmanlı Sultanlarının Av Seferlerinde Tekirdağ’ın Yeri”, *Rodosto’dan Süleymanpaşa’ya Tekirdağ -Uluslararası Tekirdağ Tarihi Sempozyumu Bildirileri-*, ed., Murat Yıldız, Kitabevi Yayınları, İstanbul.
- Toparlı, Recep (1984) *Şemseddin Sivasi Divanı*, Sivas Belediyesi, Sivas.
- Tosun, Necdet (1997). “Seyyid Nizamoğlu Seyfullah, Hayatı ve Eserleri”, *İlam Araştırma Dergisi*, C.,II, sy.,1, ss.153-164.
- Tunç, Semra (2000). “Muhibbî Divanı’nda Şiir ve Şâir ile İlgili Değerlendirmeler”, *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, sy.,7, ss.265-283.
- Turan Bakır, Sitare (2007). “Osmanlı Sanatında Bir Zirve, İznik Çini ve Seramikleri”, *Anadolu’da Türk Devri Çini ve Seramik Sanatı*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, ed., Gönül Önet, Zehra Çobanlı, Ankara, ss. 279-305.
- Turan, Şerafettin, (1958). “İb-ni Kemal’in Kanuni Süleyman’a Bir Mektubu”, *Tarih Vesikaları*, Yeni Seri, Cilt.,1, sy.,17, ss. 221-225.
- Tüfekçioğlu, Abdülhamit (1999). “Osmanlı Döneminde Hat Sanatı”, *Osmanlı Ansiklopedisi*, ed., Güler Eren, C., XI, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, ss. 43-51.
- Tülücü, Süleyman (1999). “Ünlü Bir Osmanlı Âlimi İmam Birgivi ve ‘İzhar’ı”, *Osmanlı Ansiklopedisi*, ed., Güler Eren, C., VIII, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, ss. 107-113.
- Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi* (1977). “Arşî”, C.,1, Dergâh Yayınları, İstanbul.

- Uğur, Ahmet (1987). *İbn-i Kemâl*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Uluçay, Çağatay (1970). “Kanunî Sultan Süleyman ve Ailesi İle İlgili Bazı Notlar ve Vesikalar”, *Kanunî Armağanı*, VII. Seri, No: 55, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, ss. 227-257.
- Unat, Yavuz (2016). “16. Yüzyılda Osmanlılarda Çok Yönlü Bir Bilim İnsanı: Matrakçı Nasuh”, *Dört Öge*, sy., 9, Ankara, ss. 17-37.
- Uzun, Mustafa İsmet (1997). “Hâşimî Emîr Osman Efendi”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XVI, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.411-412.
- Uzunçarşılı, İsmail Hakkı (1960). “Babasından Sonra Saltanatı Elde Etmek İçin Kardeşi Selim’le Çatışan Şehzâde Bayezid’in Amasya’dan Babası Kanunî Sultan Süleyman’a Göndermiş Olduğu Arıza”, *Belleten*, C., XXIV, sy., 96, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, ss. 598-599.
- Uzunçarşılı, İsmail Hakkı (1967). “Şehzade Mustafa’nın Ölümünde Medhalî Olan Vezir-i Âzam Rüstem Paşa’nın İkinci Sadaretinde Yeniçerilerin Ağalarından Şikâyeti Havi Kanunî Sultan Süleyman İle Rüstem Paşa’ya Pek Ağır Mektupları”, *Belleten*, C., XXXI, sy., 122, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, ss. 191-200.
- Uzunçarşılı, İsmail Hakkı (1977) “Osmanlılar Zamanında Saraylarda Müsiki Hayatı”, *Belleten*, C., XLI, sy.,161, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, ss.79-114.
- Uzunçarşılı, İsmail Hakkı (1988). *Osmanlı Devleti’nin İlmiye Teşkilâtı*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara.
- Uzunçarşılı, İsmail Hakkı (1988). *Osmanlı Tarihi -Anadolu Selçukluları ve Anadolu Beylikleri Hakkında Bir Mukaddime ile Osmanlı Devleti’nin Kuruluşundan İstanbul’un Fethine Kadar-* C., I, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara.
- Uzunçarşılı, İsmail Hakkı (1988). *Osmanlı Tarihi -İstanbul’un Fethinden Kanunî Sultan Süleyman’ın Ölümüne Kadar-*, C., II, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara.
- Üçer, Münevver (2019). “Kültürel Miras Farkındalığı Bağlamında “Gelecek Gelecektir.” *Güzel Sanatlar Fakültesi Sanat Dergisi*, C.,12, Özel Sayı, ss.86-97.
- Ünver, A. Süheyl (1951). *Müzehhib Karamemi*, T.C. İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul.
- Ünver, A. Süheyl (1964) *Hattat Ahmed Karahisârî*, Afyon Turizm Derneği Yayınlarından, İstanbul.
- Ünver, Süheyl (1964). “İstanbul Fethinden Sonra İlim ve San’at”, *Fethin 511’inci Yıldönümü Konferansları*, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul, ss. 16-28.

- Yalar, Mehmet (2001). “XVI. Yüzyıl Bursa Âlimleri ve Arap Diline Katkıları”, *Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, C., X, sy., 1, Bursa, ss.127-136.
- Yavuz, A Fikri; Özen, İsmail (1972). Bursalı Mehmed Tahir Bey *Osmanlı Müellifleri*, Meral Yayınevi, C.,I, İstanbul.
- Yavuz, Kemal; Yavuz, Orhan (2016). *Muhibbî Divanı*, Kânûnî Sultan Süleyman, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı, C., II, İstanbul.
- Yazıcı, Tahsin (1956). “Fetihten Sonra İstanbul’da İlk Halvetî Şeyhleri: Çelebi Muhammed Cemaleddin, Sünbül Sinan ve Merkez Efendi”, *İstanbul Enstitüsü Dergisi*, sy.,2, ss. 87-113.
- Yazıcı, Tahsin (1991). “Ârifî Fethullah Çelebi”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., III, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.371-373.
- Yazıcı, Tahsin (2003). “Leylâ ve Mecnûn”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XXVII, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.160.
- Yazıcıoğlu, M. Sait (1999). “Osmanlı Dönemi Türk Kelâm Bilginleri”, *Osmanlı Ansiklopedisi*, ed., Güler Eren, C., VIII, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, ss.176-186.
- Yenişehirlioğlu, Filiz Çalışlar (1999). “Saltanat İdeolojisi ve Osmanlı Sanatı”, *Osmanlı Ansiklopedisi*, ed., Güler Eren, C., IX, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, ss.17-22.
- Yılmaz, Hacı (2000) “Fezânâme-i Misâli Gülbaba”, *Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, Ankara, C.,6, sy., 15, ss. 95-105.
- Yurdaydın, Hüseyin Gazi (1992). “Beyân-ı Menâzil-i Sefer-i Irâkeyn”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., VI, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss. 27-28.
- Yurdaydın, Hüseyin Gazi (1995). “Bostan’ın Süleymannâmesi, (Ferdî’ye Atfedilen Eser)”, *Belleten*, C.,XIX, sy., 74, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, ss.137-202.
- Yücel, Yaşar – Sevim, Ali (1991). *Klasik Dönemin Üç Hükümdarı - Fatih Yavuz-Kanuni*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara.
- Yücer, Hür Mahmut (2010). “Sünbül Sinan”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., XXVIII, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss.135-136.
- Yüksel, Emrullah (1992). “Birgivi”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C., VI, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, ss. 191-194.

Dizin

A

Abdî 140, 178, 222, 253, 273, 285, 320
 Abdülaziz Efendi 277
 Abdülaziz Karaçelebi-zâde 277
 Abdülkerim-zâde Mehmed Efendi 83
 Abdülmecid İbni Şeyh Nasuh 289
 Abdüselam Efendi 272, 335
 Âdâbü’l-menâzil 290
 Adlî 173
 Afife Hatun 76
 Afrika 9, 20, 29, 30
 Âgehî 179, 182, 234, 328
 Ahdî 142, 143, 191, 206, 216, 228, 243, 255, 283, 300, 316, 327
 Ahlâk-ı Alâî 80, 290, 299
 Ahlâk-ı Muhsinî 238
 Ahlâk-ı Süleymânî 195, 273
 Ahmed Ağa 22, 23
 Ahmed-i Da’î 267
 Ahmed-î Rıdvân 260
 Ahmed Paşa 44, 45, 46, 80, 130, 172, 211, 253, 260, 315, 334
 Ahmed Yesevî 162
 Ahterî-i Kebîr 306
 Ahvâlü etfâli’l-müslimîn 83

Akdeniz 17, 26, 27, 28, 29, 30, 44, 48, 51, 90, 92
 Alâeddin Ali Çelebi 307
 Âli 260, 335
 Ali Efendi 75, 82, 83, 202, 280, 299, 315
 Ali Kuşçu 37, 71, 96, 97, 98, 188, 206
 Âl-i Osman 23, 33, 275, 292, 293, 326
 Ali Şîr Nevâî 147, 148, 149, 172, 205, 297
 Altın Çağ 10, 15, 18, 62, 68, 314
 Altın-Orda 148
 Amasya 39, 55, 57, 104, 132, 210, 240, 302, 319, 329, 332, 335
 Andrea Dorya 29
 Arab-zâde Mehmed Efendi 83
 Arâzi-yi Harâciyye ve Öşriyye 81
 Arif Çelebi 123
 Ârifî 143, 162, 182, 205, 282, 330
 Arif Mehmed Efendi 273
 Arşî 162, 198, 223, 320, 328
 Arûsü’l-arûz 291
 Aruz Risâlesi 149
 Âsaf-nâme 293
 askerî alan 10

- Aşeretü'l-Kâmile Tefsîru Âyeti 230
 Âşık Çelebi 76, 131, 142, 144, 178,
 192, 203, 217, 223, 224, 231, 235,
 237, 248, 257, 298, 316
 Aşkî 260, 284, 291
 Atâ 212, 260
 Atâyî 35, 75, 76, 325
 Atmeydanı 113, 132, 133, 237, 307
 Attâr 169, 177, 191, 273, 274
 Avnî 173
 Avrupa 9, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 24,
 26, 27, 44, 45, 46, 47, 49, 59,
 63, 92, 102, 103, 107, 113, 122,
 308, 316
 Ayasofya-yı Kebîr Medresesi 71
 Ayaz Paşa 52
 Azerbaycan 48, 50, 149, 163, 256
 Âzerî 225
 Azerî Edebiyatı 149
 Azîzî 225, 226, 287, 320
 Azmî 162, 260
- B**
- Bâbür 146, 147, 148, 149, 316
 Bâbürnâme 149
 Bâbür Şah 146, 148, 149
 Bağdat 19, 50, 51, 66, 77, 94, 95,
 96, 129, 135, 143, 151, 152, 153,
 154, 155, 156, 160, 166, 216, 249,
 275, 279, 284, 300, 302, 313, 332
 Bahârî 226, 227, 275
 Bahâr-nâme 233
 Bahrü'l-evzân 291
 Bahrü'l-hüdâ 147
 Bahrü'l-Maârif 291
 Bakaî 260
 Bâkî 61, 68, 73, 131, 143, 144, 172,
 173, 183, 184, 185, 186, 199,
 217, 238, 249, 268, 290, 313,
 318, 320, 324
 Bâlî 24, 87, 208, 234, 260, 290, 324
- Bâlî Bey 24, 45, 324
 Barbaros Hayreddin Paşa 26, 27, 28,
 29, 30, 51, 52, 53, 94, 124, 139,
 279, 334
 Basîrî 137, 144, 227, 228, 318, 323
 Bayram Han 147
 Bediü'r-Rukûm 302
 Behiştî 229, 230, 273, 286, 317
 Behram Çavuş 44
 Behram Paşa 48
 Belgrad 13, 14, 44, 45, 46, 47, 48,
 136, 212, 244, 275, 276, 277, 278,
 280, 281, 287, 298, 334
 Belgrad Şehrengizi 244, 287
 Bengî-nâme 228
 Beng ü Bâde 154
 Berkî 260
 Bernardo Navagero 60, 63
 Beyân-ı Menâzil-i Sefer-i Irâkeyn
 92, 95, 124
 Beyânî 35, 260, 301, 322, 327
 Bidârî 220, 221, 255
 Birgili Mehmed Efendi 290
 Boğdan 52, 109, 278, 280
 Bolu 39
 Bostân 274, 276, 305, 306
 Bostân-ı Nesâyih 274
 Budin 44, 45, 48, 49, 53, 202, 237,
 240, 275, 276
 Buhara 66, 94, 147
 Bursalı Derviş Subhî 272
 Busbecq 63, 104, 105, 318
- C**
- Cafer Bey 152
 Câmî'u'l-buhûr Der-Mecâlis-i Sûr 288
 Câmî'u'n-nezâ'ir 304
 Câmîü'l-Buhûr Der-Mecâlis-i Sûr 302
 Canbirdi Gazâlî 43, 278
 Cebrî 260, 273

- Celâl-zâde Mustafa 34, 35, 36, 76,
 77, 130, 140, 155, 281, 290, 292,
 293, 307
 Celâl-zâde Salih 83, 131, 133, 277,
 284, 307
 Celîlî 230, 231, 232, 233, 325
 cemâat-i mutribân 112
 Cemâlî'l-küttâb ve kemâlî'l-hüссâb
 97, 98
 Cemilî 87, 256, 322
 Cem Sultan 173, 301
 Cemşâh u Âlemşâh 229, 286
 Cenâbî 130, 186, 187, 320
 Cevâhîrî'l-ahbâr fi hasâilî'l-ahyâr 78
 Cevâhîrî'l-kelimât 211
 Cevherî 234, 320
 Cezayir 27, 28, 29, 30, 51
 Cezûlî 271, 306
 Cilâ'ü'l-kulûb 83
 Cinânî 207, 260
- Ç**
- Çağatay Edebiyatı 146, 322
 Çaka Bey 25
 Çandarlı 67, 78
 Çelebi Mehmed 70, 79
 Çivi-zâde Muhyiddin Mehmed Efendi 83
 Çoban-nâme 163
- D**
- Dâî 187
 Dârâbnâme 307
 Davut Paşa Medresesi 81
 Dehnâme 151
 Dekâiku'l-hakâik 79, 306
 Delâil-i Nübüvvet-i Muhammedî ve
 Şemâil-i Fütüvvet-i Ahmedî 77
 Delâ'îlü'l-hayrât 271, 306
 Deli Birâder 133, 134, 135, 195, 296
- denizcilik 10, 25, 26, 28, 30, 179,
 234, 309
 Dernschwam 100, 105
 Derûnî 234, 235, 320
 Derviş Bey 307
 Derviş Mehmed Çelebi 260
 Dimitrie Cantemir 62
 Divan 15, 33, 34, 42, 79, 89, 208,
 221, 318, 322
 Divân-ı Eş'âr 205
 Duanâme 290
 Duhânî 260
 Dürer-i Deryâ 124
- E**
- Ebussuûd Efendi 33, 34, 36, 37, 38,
 58, 62, 68, 69, 76, 81, 84, 86, 108,
 131, 184, 187, 188, 189, 194, 200,
 202, 269, 289, 290, 315, 318
 Edâyî 189, 190
 Edhem ü Hümâ 286
 Edirne 21, 40, 41, 54, 57, 60, 61, 71,
 80, 82, 94, 99, 112, 128, 129, 133,
 145, 156, 190, 191, 198, 201, 202,
 213, 215, 219, 233, 240, 245, 249,
 287, 295, 296, 297, 313, 334, 335
 Edirneli Abdülkadir Efendi 272
 Edirneli Nazmî 190, 304, 323, 325
 Edirne Şehrengizi 215, 219
 Efe Meyhanesi 145
 el-Erba'ün 83
 el-Es'âf fi ahkâmi'l-evkâf 80
 el-Kaşâ'idü'l-'Arabiyye 189
 el-Kaşîdetü'l-mîmiyye 189
 Elkas Mîrza 54, 277
 el-'Avâmil 83
 Emânî 137, 260
 Emir Muhaddis 90
 Emre 162, 170, 171, 273, 304, 326
 Emrî 143, 190, 191, 192, 326
 Enderun Mektebi 73

Enîsü'l-fusahâ 298
 Enîsü'l-guzât 275
 Enîsü'l-kalb 154
 Enverî 192, 193, 260
 Ermeni 74, 226
 Esmâ'ü süveri'l-Kur'ân 298
 Esrâr-ı Evliyâ 290
 et-Tarîkatü'l-Muhammediyye 82, 83
 et-Teyşîr fi't-tefsîr 87
 Etvâr-ı Seb'a 290
 Evsâf-ı İbrâhim Paşa 134, 298
 Eyyübî 275, 278, 315

F

Fahrî 226, 260
 Fakîrî 260, 288
 Fâl-i Murgân 287
 Fârâbî 111
 Farsça Divân 153, 154, 228
 Faslün fi fazîleti'l-ışk 249
 Fatih Sultan Mehmed 9, 13, 25, 26,
 32, 34, 44, 51, 67, 71, 72, 74, 79,
 91, 96, 98, 99, 102, 106, 116, 122,
 125, 128, 130, 173, 187, 202
 Fazlî 144, 217, 260, 286
 Fehmî 260
 Fenârî-zâde Muhyiddin Çelebi 83
 Ferdinand 49, 53, 54, 104
 Ferestü'l-hayâl 182
 Ferhâd-nâme 205, 283
 Ferhad Paşa 42, 44
 Ferhâd ü Şîrin 205
 Feth-i Kal'a-i Nova 275
 Fethiyye 97, 98
 Fetihnâme-i Hayreddin Paşa 275
 Fetihnâme-i Üngürüs 275
 Fevrî 173, 194, 273, 322
 Fezâ'il-i Mekke 290
 Fezâil-i Mekke 186
 Fezâ'ilü'l-Cihâd 186, 290
 Fezâilü'l-vüzerâ ve hasâilü'l-ümerâ 250

Figânî 137, 236, 237, 265, 274, 323
 Firâkî 238, 260
 François 14, 18, 30, 47, 48, 49
 Fransa 14, 19, 27, 30, 34, 47, 48, 92,
 104, 124
 Fursatnâme 303
 Fusûl-i Erbaa 298
 Fuzûlî 51, 90, 130, 150, 151, 152,
 153, 154, 155, 156, 164, 172, 173,
 176, 214, 225, 266, 284, 288, 290,
 313, 323, 328
 Fütühî 260
 Fütühî Hüseyin Çelebi 275
 Fütühü'l-haremeyn 271

G

Galata 27, 95, 132, 134, 139, 145,
 201, 209, 231, 248
 Galatât-ı Ebüssu'ud 189
 Gâmî 260
 Garâmî 143, 238, 239, 240, 319
 Garîbî 143, 295, 296
 Garîbî Tezkiresi 295
 Garîkî 260, 290
 Garsuddin Ahmed Efendi 83
 Gayret-nâme 147
 Gazâlî 134, 135, 195, 196, 200, 224,
 276, 280, 281, 307
 Gazâvâtü'n-nebî 272
 Gazzî 87, 319
 Gelibolu 25, 28, 29, 92, 93, 246, 249,
 287, 301, 334
 Gelibolulu Âlî 141, 143, 194, 230,
 234, 285, 288, 293, 301
 Gelibolulu Mustafa Âlî 35, 68, 322
 Gelibolu Şehrengizi 287
 Gencîne-i Râz 215, 274
 Gennadius 74
 Gubârî 131, 196, 197, 272, 273, 275,
 280, 285, 316
 Guillaume Postel 34, 105

Gulâmî 273
 Gunyetü'l-mütemellî fi şerhi Münyeti'l-
 muşallî 85
 Gûy u Çevgân 205
 Gülbaba 240, 322, 330
 Gül-i Sad-berg 207, 233
 Gül-i Sadberg 250
 Gülistân 202, 253, 274, 305
 Gülşehrî 283, 304
 Gülşenî 162, 163, 164, 182, 209, 243,
 247, 253, 274, 287, 323
 Gülşen-i Envâr 215, 274
 Gülşen-i Esrâr 252
 Gülşen-i Râz 273
 Gülşen-i Şu'arâ 143, 216, 243, 300
 Gülşen-i Tevhîd 253
 Gülşen-i Vahdet 252
 Gülşen-i İrfân 253
 Gül ü Bülbül 286
 Gül ü Nevruz 285
 Güzelce Kasım Paşa 27, 334

H

Habîbî 150
 Haçlı seferleri 14
 Hadîdî 240, 241, 275, 326
 Hadikatü's-suadâ 155
 Hadis-i Erbaın Tercümesi 155
 Hâfiz Divânı 306
 Hâfiz-ı Acem 260
 Hafsa Sultan 39, 333
 Hâkî 275, 278
 Halebî İbrahim Efendi 84
 Halep 29, 43, 48, 51, 55, 80, 84, 94,
 96, 184, 216, 279, 326
 Hâletî 138
 Halîfe 195, 283, 301, 339
 Hall-i Muammâ-yı Mîr Hüseyin 204
 Hâl-nâme-i Sevâdî 288
 Hâmîdî 260
 Hamîdî 79, 138
 Hamse 215
 Handânî 241, 326
 Harezmi 146, 148, 172
 Hasan Çelebi 77, 80, 108, 122, 137,
 142, 143, 179, 208, 213, 248, 260,
 299, 322, 327
 Hasbî 144
 Hasb-i Hâl 249
 Hâşimî 162, 242, 285, 329
 Hâşîye Âdâb-ı Mes'ûdî 230
 Hâşîye 'ale'd-Dürer ve'l-gurer 299
 Hâşîye 'ale'l Beyzâvî 299
 Hâşîye 'ale'l-mutavvel 299
 Hâşîye 'alâ Envârî't-tenzil 80
 Hâşîye 'ale'd-Dürer 80
 Hâşîye 'ale'l-Keşşâf 80
 Hatâyî 102, 150, 164, 324
 Hâtemî 143
 Hâtîfî 140, 243, 274, 283
 Hauser 24, 59
 Hâverî 243, 315
 Hayâlî 61, 88, 113, 131, 133, 134,
 135, 142, 162, 173, 196, 198, 199,
 200, 202, 214, 217, 230, 232, 257,
 265, 284, 291, 313, 328
 Hayâlî Ahmed Efendi 88
 Hayâtî 273
 Hayreddin Atûfî 90, 100
 Hayreddin Efendi 39, 234, 248
 Hayreddin Hızır Atûfî 83
 Hayretî 133, 243, 244, 254, 287, 288,
 305, 328
 Hayretnâme 205
 Hazîmî 272
 Hecr-nâme 233
 Hediyyetü'l-mü'minîn 78
 Heft-manzar 274
 Heft Meclis 303
 Heft-peyker 274, 285
 Heft Peyker 205
 Helâkî 244, 324
 Herat 148, 227, 256

Heşt Behişt 190, 229, 230
 Heşt Bihîşt 169, 202, 296, 297
 Hevâyî 272, 305
 Hevâyî-i Bursevî 305
 Hızır Bey 88
 Hızır Çelebi 71
 Hızır Reis 28, 29, 51
 Hicrî 12, 245, 322
 Hilâlî 207, 208, 260
 Hindî'nin Kafiye Şerhine Ta'lika 230
 Hint Okyanusu 9, 26, 91, 92, 311
 Hizânetü'l-İnşâ 281
 Hoca-zâde 88
 Hubbî Hatun 260
 hukuk 10, 18, 31, 32, 34, 35, 38,
 62, 72, 309
 Husrev ü Şîrin 230, 232, 233, 325
 Hümâyünnâme 307
 Hümâyün Şah 148
 Hürrem Sultan 22, 54, 55, 75, 108,
 109, 126, 138, 176, 209, 333
 Hüseyin Baykara 147, 256
 Hüsn ü Dil 204
 Hüsrev Çelebi 260
 Hüsrev ü Şîrin 282, 283

I

I. François 14, 49, 124
 II. Selim 38, 82, 111, 112, 124, 185,
 201, 209, 211, 224, 234, 235, 298,
 299, 301
 Irak 51, 95, 134, 149, 276, 292
 Irakeyn 50, 196, 214, 221, 280
 İşkî vü Ma'sûk 287

İ

İbn Kemâl 36, 37, 78, 86, 90, 92, 137
 İbn Sînâ 99, 111
 İbnü'l-Hümâm 88
 İbrahim Çelebi 122, 324

İbrahim Paşa 29, 35, 42, 48, 50, 51,
 52, 78, 89, 93, 133, 134, 204, 206,
 237, 289, 315, 334
 İbretnâme 204
 İlmü'l-Kafiye 291
 İlyas ibni İsâ 272
 İlyas Reis 28
 İmâdî 37, 308
 İmam Birgivi 82, 90, 328
 İmâm-ı Âzam 88
 İmam Mâtürîdî 88
 İmâm-zâde Ahmed 283
 İm'ânü'l-enzâr 83
 İnebahtı 28
 İran 43, 44, 50, 53, 54, 55, 57, 65,
 95, 104, 110, 124, 129, 148, 149,
 156, 157, 165, 173, 197, 200, 203,
 210, 211, 227, 249, 271, 278, 313
 İrşâdü'l-akli's-selîm 86
 İrşâdü'l-akli's-selîm 86
 İshâk Çelebi 83, 245, 246, 287, 320, 326
 İskender Çelebi 130, 132, 134, 135,
 136, 139, 196, 198, 207, 297, 327
 İstanbul 10, 13, 18, 21, 25, 26, 27, 29,
 30, 32, 33, 37, 39, 41, 42, 43, 45,
 46, 47, 49, 51, 52, 53, 54, 55, 57,
 58, 60, 61, 62, 67, 71, 74, 75, 76,
 80, 81, 82, 84, 89, 94, 95, 96, 97,
 98, 99, 100, 102, 103, 104, 105,
 106, 113, 116, 125, 128, 129, 130,
 131, 132, 133, 136, 137, 140, 143,
 144, 145, 150, 154, 156, 163, 164,
 166, 168, 169, 179, 183, 184, 192,
 194, 196, 198, 200, 201, 206, 208,
 209, 211, 212, 213, 215, 219, 220,
 221, 223, 225, 226, 227, 229, 230,
 231, 234, 235, 237, 239, 242, 244,
 246, 247, 248, 249, 252, 256, 269,
 274, 278, 279, 285, 287, 294, 298,
 300, 301, 302, 313, 315, 316, 317,
 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324,

325, 326, 327, 328, 329, 330, 332,
 333, 334, 335, 340

İşretî 260
 İşret-nâme 288
 İstip Şehrengizi 287
 İtalya 14, 29, 51
 İ'tikâdnâme-i Şemsî Paşa 212
 İzhârü'l-esrâr 83
 İznik Medresesi 70

J

Jean Frangipane 14

K

Kâ'benâme 197, 272
 Kabûlî 246, 247, 319
 Kadî Celâl 34
 Kadî-zâde Şemseddin Ahmed 72, 184
 Kadirî 260
 Kadri 221, 260, 286
 Kahire 42, 66, 68, 80, 84, 310
 Kâmî 200, 201
 Kâmran Mirzâ 147
 Kandî 144, 260
 kanunnâme 33, 38
 kaptân-ı deryâ 27, 30
 Kara Ahmed Paşa 22, 55, 334
 Karacaoğlan 158
 Kara Dâvud 306
 Karahisârî 114, 115, 116, 318, 327, 329
 Kara Memi 108, 117, 118, 119
 Kara Rüstem 67
 Karl 14, 19
 Kasım Paşa 42, 334
 Kasîde-i Bürde Tercümesi 79
 Kaşîde-i Faşîha 246
 Kaşîde-i Mülemma 80
 Kâşifî 224, 238, 307
 Kâtibî 95, 130, 139, 201
 Kâtip Çelebi 274, 306

Kaysereî 67, 70
 Kaysunî Bedreddin Efendi 63
 Kazasker Kadri Efendi 80, 130, 138, 196
 Kefe 39, 40, 41, 61
 Kefevî 305
 Kemâl Paşa-zâde 34, 36, 37, 69, 78,
 88, 89, 130, 137, 147, 168, 202,
 245, 276, 284, 285, 290, 292, 306,
 311, 318, 339
 Kemâl Reis 92, 93
 Kestelî 78, 88
 Keşfi 144, 260
 Keşfü'l-hicâb min vechi'l-kitâb 249
 Kınalîzâde 77, 80, 179, 198, 290, 299,
 301, 315, 322

Kınalı-zâde Ali Efendi 72, 79, 140
 Kıncı Mahmut 122
 Kıssa-i Evlâd-ı Câbir 205
 Kıssa-i Firûz Şâh 307, 326
 Kıyafet-nâme 289
 Kîmyâ-yı Hazâin-i İrfân 221
 Kîmyâ-yı Saâdet 200, 307
 Kirâmî 260
 Kirmânî 115, 177
 Kitâb-ı Bahriyye 92, 93, 95, 327
 Kitâb-ı Lügât-i Gülistân 306
 Kitâb-ı Sergüzeşt-i Za'îfi 287
 Kitâb-ı Usûl 215, 274
 Kitâbü'l-Muhîd 94
 Konstantin 39
 Kudsi 144
 Kul Pîri 158, 159, 319
 Kurtoğlu Muslihüddin 28
 Kühl-i Dîde-i A'yân 195
 Künhü'l-Ahbâr 68, 293, 301, 302, 322
 Künhü'l-Ahbâr'ın Tezkire Kısmı 301

L

Lâmi'î 137, 147, 203, 222, 286, 290,
 291, 305
 Lâmiî Çelebi 61, 266, 324

- Lârendeli Hamdî 283
 Latîfî 134, 136, 256, 257, 258, 259,
 260, 272, 283, 298, 318, 327
 Lâyhâtü'l-Hakîka 303
 Lâyhî 247, 260
 Lâzimî 206, 269
 Lem'î 248, 291
 Lem'î Dervîş 291
 Leonarola 74
 Letâif 219, 228
 Letâifnâme 204
 Leylâ vü Mecnûn 154, 216, 230, 233,
 283, 284, 326
 Lorsch 105
 Luther 104
 Lügat-ı Bostân-ı Şeyh Sa'dî-i Şîrâzî 306
 Lügât-ı Manzûme 308
 Lütfî Paşa 18, 52, 293, 334
- M**
- Macar 44, 47, 48, 49, 53, 54, 104
 Macaristan 14, 45, 47, 49, 53, 275,
 280, 281
 Mâcerâ-yi Mâh 288
 Mâhîdevran 39, 45, 75
 Mahremî 260, 275, 279
 Mahvî İdrîs 283
 Makâmî 260
 Maktel-i Hüseyin 205
 Malta 31, 53, 57
 Manevî 163
 Mantiku't-tayr 283
 Manzum Hadis Tercümesi 254
 Matla u'l-i'tikâd 156
 Matrakçı 92, 95, 97, 98, 122, 123, 329
 Matrakî 123
 Mâverâünnehir 66, 146
 Ma'nevî 274
 Meâlî 227, 260
 Meâlimü'l-yakîn fî sîreti seyyidi'l-
 mürselin 186
- Meâsir-i Selîm Hânî 77
 Mecmâu't-Tevârih 307
 Mecma'ü'n-Nezâ'ir 190
 Mecmu'a-i Sükûk 224
 Mecmû'atü'n-nezâ'ir 303
 Mecmû-ı Menâzil 124
 Mehek-nâme 233
 Mehmed b. Pir Ali 82
 Mehmed Muhyiddin Vefâi 83
 Mektûbât 291
 Menâkıb-ı İmâm-ı Azam 275
 Menâkıb-ı Üveys el-Karanî 205
 Menâsik-i Hac 169, 197
 Menâzilu's-sairin 87
 Meragi 111
 Merdümî 248, 260, 272
 Merkez Efendi 61, 162, 164, 318,
 320, 325, 330
 Merzifonlu Kutbî Çelebi 83
 Mesâhatnâme 197, 272
 Mesâilü'l-fetâvâ 36
 Mesihî 143, 287
 Mesnevî-i Ma'nevî 163
 Meşâ'irü's-Şu'arâ 223, 298
 Meşrebî 257, 260
 Metun Şehrengizi 287
 Mevâhibü'l-hallâk fî merâtibi'l-ahlâk 77
 Mevlânâ 137, 208, 224, 252, 296,
 300, 305, 307, 339
 Mevlid 169, 230, 253, 272, 273
 Mevlüdu Hayri'l-Enbiyâ 272
 Meylî 260
 Mihrimah Sultan 22, 57, 333
 Mihr ü Mâh 285, 308
 Mimar Sinan 62, 72, 107, 108, 109,
 110, 125, 294, 319
 Mir Ali Şîr-i Sâni 148
 Mir'atü'l-Memâlik 95
 Mîri 79, 260
 Miyaru'l Estrar 290
 Mohaç 47, 48, 104, 119, 278, 281
 Molla Fenârî 70

- Molla Hayreddin 83
 Molla Hüsrev 71, 80
 Molla Kabız 89
 Molla Lutfî 88
 Molla Yahyâ b. Nureddin 72
 Molla Zeyrek 71
 Muamma Risalesi 156
 Muammâyî 260
 Muhibbî 61, 114, 117, 119, 129, 173,
 174, 175, 176, 177, 178, 200, 206,
 238, 261, 262, 264, 265, 266, 268,
 269, 285, 312, 318, 328, 330
 Muhit 92, 95
 Muhyî 261, 323
 Muhyiddin Efendi 142, 335
 Muhyiddin Lârî 271
 Muhyiddin Reis 28
 Muîdî 261, 286
 Murâdî 173, 275, 300
 Musa b. Hamun 99, 100
 Mushâf-ı Şerîf 115
 Muslihiddin Lârî 83
 Muslihuddin Mustafa b. Mehmed 72
 Mustafa Çelebi 35, 77, 109, 111, 130,
 140, 152, 155, 261, 284, 292, 293,
 294, 319, 323, 335
 Mustafa Efendi 87, 276, 296, 306
 Mustafa Paşa 42, 46, 138, 200, 307, 334
 Müyî 287
 Mübeyyen 149
 Müeyyed-zâde 178
 Mühimmâtü'l-müftî 36
 Mülteka'l-ebhur 84, 85
 Münâzara-i Bahâr u Şitâ 204
 Münşeât 189, 205, 250, 291
 Münşeât-ı Ebüssuûd 189
 Münşeât-ı Mekâtib 205
 Müslim Çelebi 140, 196
 Müstezâd li-İshâk Çelebi 246
 Müşâhedât-ı Şâhidîyye 253
 Müşkilât-ı Gülistân 306
 Müşkilât-ı Mesnevî 306
- N**
- Nahcivan 184
 Nahîfî 130, 272
 Nakkaş Osman 122
 Nakş-ı Hayâl 225, 324
 Nâlân u Handân 287
 Napoli 14
 Nasûhî 145, 261
 Nazmü'l-cevâhir 286, 298
 Nâzmü'l-Esâmî 308
 Necâtî 129, 172, 194, 199, 264, 296
 Necmî 261
 Nefsü'l-emr 205
 Nehârî 261
 Nesâyih 290
 Neseftî 88, 230
 Nesimî 150, 261, 304, 317
 Netâyicü'l-fünûn ve mehâsinü'l-mütûn
 249
 Nevâ-yı Uşşâk 249
 Nev'î 90, 185, 248, 249, 250, 306, 326
 Neyistân-ı Zülâl 291
 Nicolas de Nicolay 105
 Nidâyî 261
 Nigârî 122, 124, 279
 Nigâristân 79, 202, 306
 Nigâr-nâme 287
 Nihâlî 133, 134, 135, 138, 261
 Nikâbî 261
 Nisâyî 261
 Nişancı Celâl-zâde Mustafa Çelebi
 34, 36, 76, 155
 Nişancı Feridun Ahmed Bey 58
 Nişânî 130, 140
 Nizâmî 177, 205, 282, 283, 285
- O**
- Oğuz Ali 159, 161
 Orhan Gazi 20, 21, 67, 70
 Oruç Reis 28, 139, 275

Osman Gazi 9, 20, 21, 32, 66, 67, 293, 294
 Osmanlı Devleti 9, 10, 13, 14, 15, 18, 19, 20, 21, 23, 25, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 36, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 52, 53, 54, 62, 65, 66, 67, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 86, 90, 94, 99, 102, 103, 105, 111, 125, 127, 129, 132, 156, 158, 172, 173, 174, 243, 271, 275, 293, 300, 310, 311, 314, 317, 320, 329
 Osmanlı İmparatorluğu 9, 11, 13, 17, 18, 25, 31, 41, 47, 61, 62, 74, 91, 99, 101, 103, 107, 109, 114, 116, 127, 149, 160, 202, 292, 310, 311, 321, 322, 323

Ö

Özrî 261

P

Papa 14
 Penâhî 118, 261
 Pendnâme 273, 274
 Pervâne Bey Mecmuası 305, 321
 Pervîz Efendi 83, 131, 133, 206, 332
 Petru Rareş 52
 Philippe de La Canaye 58
 Philippe Villiers de L'Isle Adam 45
 Pîrî Çelebi 144
 Pîrî Efendi 306
 Pîrî Mehmed Paşa 41, 42, 46, 132, 308, 324, 333
 Pîrî Paşa 45, 73, 76, 132, 140, 178, 184, 217
 Pîrî Paşa Medresesi 73
 Pir Sultan Abdal 162, 164, 165, 321
 Portekiz 29, 94
 Postel 34
 Preveze 27, 28, 30, 53, 201

Preveze Deniz Savaşı 27

R

Rahikî 144, 261
 Rahîmî 261
 Rahmî 135, 138, 139, 142, 207, 208, 328
 Ramazan Çelebi 293
 Ravzatü's-Selâtin 294
 Ravzatü't-Tevhîd 273
 Ravzî 145, 250, 251, 287, 317
 Refikî 261
 Remzî 132, 261
 Revânî 227, 261, 288
 Re'yî 235, 257
 Rind ü Zâhid 156
 Risale fi beyani'l-Akl 90
 Risale fi fâzdileti'n-nebi ala sairî'l-enbiya 89
 Risâle fi ilmi'l-hutût 195
 Risâle fi'l-cebr ve'l-kader 90
 Risâle fi'l-hey'e 98
 Risâle fi'l-mu'ammâ 182
 Risâle fi'l-vaqf, Tabakâtü'l-hanefiyye 80
 Risale fi Ma'na el-Ca'l 90
 Risâle fi'r-red 'alâ men i'tekade İslâme Âzer 85
 Risâle fi uşûli'l-hadîş 83
 Risâle fi ziyâdeti'l-vücûd 'ale'l-mâhiyye 90
 Risâle-i Âfâk u Enfûs 253
 Risâle-i Birgivî 83
 Risâle-i İmtihâniyye 246
 Risâle-i Mi'râc 87
 Risâle-i Şikâyet-i Rûzîgâr 250
 Risâle'i Ta'rifât 288
 Risâle-i Vâlidiyye Tercümesi 149
 Risâle-i Vücûd 87
 Risaletü'l-edvâr 163
 Riyâzî 138, 139, 143, 194, 315

Rodos 13, 14, 24, 27, 28, 43, 44, 45, 46, 47, 201, 212, 275, 276, 277, 278, 281, 298, 333
 Rum 39, 48, 74, 226
 Rüstem Paşa 22, 23, 30, 54, 55, 75, 80, 109, 126, 135, 138, 139, 152, 184, 190, 214, 302, 308, 329, 333

S

Sabâyî 261
 Sabr-nâme 147
 Sabûhî 140
 Sadikî 261
 Sa'dî 202, 204, 274
 Sâdrî 261
 Sadullah Sa'dî Çelebi 83
 Safâyî 145
 Safevî 17, 19, 20, 43, 50, 51, 54, 67, 124, 165, 209, 310
 Safevî Devleti 17, 19, 43, 50, 54, 67, 209, 310
 Sâfi 261
 Sahn-ı Seman 71, 137, 310
 Sahn-ı Süleymâniyye 72
 Sâi 111, 261, 319
 Sâ'ilî 261
 Sâki-nâme 155, 288
 Salavat-nâme 147
 Salih Çelebi 34, 131, 319
 Sanemü'l-hayâl 182
 Sârbân Ahmed 162, 165
 Saruhan 39
 Sa'yî 143
 Schweigger 105
 Sehâbî 138, 200, 220, 221, 255, 307, 317
 Sehanâme 307
 Sehî 190, 261, 295, 296, 297, 318
 Selâmân ü Ebsâl 205
 Selâmî Mustafa 273
 Selanik 28, 55, 243, 279
 Selikî 144
 Selimiye Camii 111, 133, 294
 Selimnâme 77, 212, 246, 275
 Selisî 144
 Selmân 198, 208
 Semâi 208, 209
 Semerkand 147
 Senâi 280
 Senâyî 131, 291
 Sevâdî 288
 Sevdâi 283
 Seydi Ali Reis 91, 92, 94, 95, 130, 139, 140, 148, 311, 315
 Seydi Bey 35, 77
 Seyyid Ali 223, 306
 Seyyid Seyfullah 162, 166
 Sıfatü'l-Haremeyn 273
 Sıhhat u Maraz 156
 Sigetvar 57, 58, 77, 87, 179, 224, 303, 319
 Sigetvar-nâme 224
 Sihri 142
 Silahî 124
 Simurg-nâme 163
 Sinan Paşa 30, 31, 250, 334
 Sinan Paşa'ya Mektup 250
 Siyâbî 258
 Siyasetnâme 40
 Sohbetnâme 253
 Sokullu 58, 63, 119, 186, 333
 Sûdî 305, 306
 Sultaniye Medreseleri 71
 Sultân Veled 111
 Suzî 261
 Sübhatü'l-uşşâk 272, 298
 Sübûtî 144, 145
 Sücûdî 132, 261
 Süleyman 10, 11, 15, 18, 20, 24, 36, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 48, 54, 55, 58, 59, 60, 62, 63, 75, 96, 100, 102, 104, 107, 108, 109, 110, 112, 113, 115, 117, 118, 119, 127,

- 132, 133, 151, 152, 157, 158, 159, 160, 161, 164, 166, 169, 185, 195, 205, 208, 209, 212, 215, 218, 220, 240, 275, 276, 277, 278, 280, 284, 297, 298, 299, 301, 307, 310, 311, 313, 315, 316, 318, 320, 324, 325, 326, 327, 328, 330, 333, 339
- Süleyman Ağa 41
- Süleymaniye Camii 58, 62, 68, 72, 76, 108, 111, 126, 133, 294, 312
- Süleymannâme 118, 123, 197, 212, 275, 276, 277, 279, 280, 282, 292, 326
- Sülûkî 143
- Sünbül Sinan Efendi 162, 168
- Sürûrî 291, 306
- Ş**
- Şa'bân-ı Sivrihisârî 289
- Şahî 156
- Şâhidî 252, 253, 305, 319
- Şah İsmail 19, 50, 149, 150, 151, 208, 256
- Şah Kasım 220
- Şahkulu 27, 118, 182, 246
- Şah Mehmed b. Muharrem Efendi 72
- Şâhnâme 197, 275, 279, 282
- Şâhnâme-i Âl-i 'Osmân 282
- Şâh u Gedâ 208, 215, 274, 283, 285
- Şakâiku'n-Nu'mâniyye fî Ulemâi'd-Devleti'l-Osmâniyye 294
- Şam 43, 48, 66, 80, 87, 125, 144, 165, 197, 211, 245, 333
- Şânî 283
- Şarki Karahisar 39
- Şariken 29, 47, 48, 49
- Şebistân-ı Hayâl 197, 273
- Şehnâme-i Âl-i Osmân 123
- Şehnâme-i Âl-i 'Osmân 182
- Şehnâme-i Sultan Murâd 212
- Şehrengîz 205, 208, 224, 230, 287, 323
- Şehrengîz-i Bursa 205, 224, 287
- Şehrengîzi-i Edincik 287
- Şehr-Engîz-i İstanbul Der-Hûban-ı Zenân veya Nigârname-i Zevk-Âmîz Der-Üslûb-ı Şehr-Engîz 226
- Şehzâde Ahmed 39, 234
- Şehzade Bayezid 55, 301
- Şehzâde Cihangir 55
- Şehzâde Korkud 28
- Şehzâde Mehmed 52, 54, 236
- Şehzade Mehmed Camii 110
- Şehzâde Mustafa 22, 45, 54, 55, 61, 75, 76, 138, 173, 214, 234, 236, 277, 278, 291
- Şehzâde Selim 52, 54, 55, 173, 236
- Şem'î 226, 261, 305
- Şemseddin Sivasî 162, 168
- Şemsi 130, 169, 211, 212, 300, 315
- Şem' ü Pervâne 205, 219, 285
- Şerefî'l-İnsân 290
- Şerh-i Dîbâce-i Gülistân 204
- Şerh-i Esmâ-i Hüsnâ 204, 272
- Şerh-i hadîs-i Erbaîn 272
- Şerh-i Hadîs-i Erba'in, Tercüme-i Ravzatü'l-Ahyâr 224
- Şerh-i Manzûme-i Muammâ 230
- Şerh-i Şâfi 272
- Şerîfî 285
- Şevkî 261
- Şevk-nâme 147
- Şeybânî Han 146, 147, 149
- Şeydâ 142
- Şeyhî 145
- Şeyhoğlu Mustafa 129, 262, 316
- Şeyh-zâde Vefâî 83
- Şikâyetnâme 155, 290
- Şîrî 253
- Şükrî 212, 261
- Şükrî-i Bitlisî 212

- T**
- Tabakâtü'l-memâlik 77
- Tabakâtü'l Memâlik ve Derecâtü'l-Mesâilîk 281
- Tâcü't-Tevârih 293
- Tahmasb 19, 20, 51, 54, 55, 57, 151, 152, 158, 165, 210, 211, 277, 279
- Tâlibî 258
- Ta'likât 'ala'l-Câmî 230
- Ta'likât 'Alâ Şerhi'l-Miftâh 230
- Târih-i Nişancı 293
- Târih-i Sultân Süleymân 277, 278
- Târih-i Sultan Süleyman Han 281
- Târih-i Üngürûs 280
- Tarikatnâme 242
- Taşköpri-zâde 83, 293
- Taşköpri-zâde Ahmed Efendi 83
- Taşlıcalı Yahyâ 61, 131, 134, 193, 207, 213, 214, 274, 284, 285, 287, 288, 323
- Taşlık Medresesi 78, 202
- Tebriz 19, 42, 50, 51, 54, 68, 96, 118, 122, 123, 160, 220, 221, 256, 310, 332
- Tedbir-i İksir 221, 222, 307
- Tefsîr-i Sûre-i İsrâ 242
- Tefsîru sûreti'l-Bakara 83
- Tefsîrû'l-Gazzî 87
- Tefsîrû'l-Kur'an 86
- Tehzîbu'l-Kâfiye, Şerhu Tehzîbu'l-Kâfiye 86
- Tercüme-i Hadîs-i Erbaîn 249
- Tercüme-i Miracü'l-Ayâle vü Minhacü'l-Adâle 224
- Tercüme-i Münşeât-ı Hâce-i Cihân 250
- Tercüme-i Nefehâtü'l-üns 204
- Tercüme-i Ravzatü'ş-Şühedâ 224
- Tercüme-i Şakâyiku'n-Nu'maniyye Fî Ulemâ'i'd-Devleti'l-Osmâniyye 224
- Tercüme-i Şevâhidü'n-nübüvve 204

- Tercüme-i Tibri'l-Mesbûk Fî Nasâyihü'l-Vüzerâ ve'l-Mülûk 224
- Terşihat 290
- Teslim Abdal 160, 161, 162
- Tevârih-i Âl-i Osmân 79, 202, 241, 292
- Tezkire-i Mecâlis-i Şuarâ-yı Rûm 295
- Tezkiretü'l Bünyân 109, 110, 319
- Tezkiretü'l-Bünyân ve Tezkiretü'l-Ebniye 294
- Tezkiretü'ş-Şuarâ 35, 198, 298, 299, 301, 327
- Tırâşnâme 253
- Trablus 28
- Trablusgarp 30, 201
- Trabzon 39, 41, 75, 91, 236
- Tuhfe 205, 211, 253
- Tuhfetü'l-İslam 272
- Tunus 27, 28, 29, 92, 121, 279
- Turgut Reis 30, 31, 159, 161
- Tursun Bey 32, 102
- Türkçe Divan 152, 153, 228, 303
- Türkçe Mektuplar 155

U

- Ubeydî 147, 213
- Ubeydullah Çelebi 83
- Ubeydullah Dede 273
- Ubeydullah Han 147
- Ulvî 235, 236, 325
- Umdetü'l-hisâb 97, 98
- Usûlî 253, 254, 287, 322, 323
- Uygur 101, 116, 121, 146

Ü

- Üftâde 61, 162, 170, 317, 324
- Ümmî Sinan 162, 167, 170, 171, 255

V

- Vâlihî 259
- Vâmık u Azrâ 204, 205, 286

- Vardar 28, 179, 198, 243, 253, 287
Vâridâtü'l-Enika 302
Vasiyetnâme 83
Vefâî 86
Venedik 29, 52, 53, 59, 92, 133, 315
Vikâye Tercümesi 212
Vîs ü Râmîn 204, 205
Viyana 49, 104
V. Karl 14, 54
- Y**
- Yahudi 40, 48, 74, 99, 100
Yahyâ Efendi 38, 39, 75, 76, 316, 327, 335
Yani Meyhanesi 145
Yavuz Sultan Selim 9, 13, 17, 23, 26, 28, 37, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 50, 67, 68, 77, 79, 93, 109, 112, 123, 125, 134, 137, 147, 150, 164, 173, 190, 197, 211, 220, 233, 240, 245, 246, 253, 275, 280, 301, 310
Yemînî 164, 286
Yenice Şehrengizi 244, 254, 287
- Yeniçeri 21, 22, 42, 44, 166, 213, 214, 331
Yetim Ali 139
Yıldırım Bayezid 17, 25, 26, 67, 92, 99, 129
Yorgi Etolos 74
Yunus Emre 151, 162, 255
Yunus Paşa 52
Yûsuf ile Zeliha 202
Yûsuf u Zeliha 79, 215, 274
Yûsuf u Züleyhâ 197, 227, 282, 284, 285, 321
- Z**
- Zaî'fî 272, 274, 290
Zamîrî 137, 216, 339
Zapolya 53
Zâtî 61, 143, 144, 183, 184, 216, 217, 218, 219, 232, 285, 287, 318, 324
Zenbilli 75, 83, 287
Zeynî 145, 261
Zigomaladi Kardeşler 74
Ziyâ'î 285

SÜLEYMAN'IN ALTIN ÇAĞI: KÜLTÜR VE EDEBİYAT

“Oğul, dünya senin gözlerinin gördüğü gibi büyük değildir. Bütün fethedilmemiş gizemler, bilinmeyenler, görülmeyenler ancak senin fazilet ve erdemlerinle gün ışığına çıkacaktır.” Şeyh Edebâli'nin bu öğüdünün anlamı Osmanlı tahtında eksilmeden devreden en önemli miraslardan biri olmuştur. Asırlar boyu bu bilgelik sürmüş, Fatih'te, Yavuz'da ve nihayet Kanunî Sultan Süleyman'ın ferasetinde ete kemiğe bürünmüştür. Kanunî, 46 yıllık saltanatı boyunca ortaya koyduğu başarılar, iyileştirmeler ve yeniliklerle, cesareti, feraseti ve zekâsıyla Türk ve dünya tarihine damga vurmuştur. Yaptığı kanunlar ve adaletin sarsılmaması konusunda gösterdiği titizlikle XVIII. yüzyıldan itibaren Osmanlı tarihçileri tarafından “Kanunî”, İmparatorluk'u her anlamda ulaştırdığı sınır ve seviyeye dönemindeki Batılı tarihçiler tarafından “Muhteşem” ya da “Büyük Türk” ünvanlarıyla anılan Sultan Süleyman'ın devri de “Altın Çağ” olarak nitelendirilmiştir. Elinizdeki kitapta, Kanunî'nin hayatından ve şahsiyetinden başlamak üzere, dönemi “Altın Çağ” yapan bileşenler ilim, kültür, sanat, edebiyat, sosyal ve siyasi atmosfer bağlamlarında, bugüne kadar ulaşan değerli kaynaklar ve farklı disiplinlerdeki birçok çalışmanın da ışığında ortaya konulmaya ve dönemi bu bağlamlarda bütüncül görmeyi kolaylaştıracak bir bakış sunulmaya çalışılmıştır. Konuya ilgi duyan okurlar ve araştırmacılar için yararlı bir kaynak olmasını diliyoruz.

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI
Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4
Cağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul
Tel. - Faks: +90 212 526 98 06
www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

ISBN 978-625-6063-36-5

